

XIII EVF. * SZAM 170
CIUJ—KOLozsvár, 1930
augusztus 7 Csütörtök
3690 ÉV - AP 10

TAXA POSTALA
PLATITE in AVANCE
No. 244.716/923

Ara 5 lej

ELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Strada Baron L. Pop (v. Brassai-
utca) 10. szám. Telefon: 9-77.

ELŐFIZETESI ARAK:

Egész évre 1150 Lei
Félévre 600 „
Negyedévre 320 „
Egy hónapra 110 „

KÜLFÖLDI ELŐFIZETESI ARAK:

Egy óra 1 dollár (vagy ennek
megfelelő pénznem).
Egy évre 10 dollár.

Hirdetések tarifa szerint
vételnek fel.

Ramasetter Robert

BUDAPEST

An Uj Kelet az eg 400
és bánáti zsidó
napila Disztér 2. 11. e. 8.
Cikkeink utanny
ferrás megjelölés
meg
Kösziratokat nem l
és megörésükre sem vállalkozunk

A színajai konferencia után

Román-jugoszláv vámunió. Egységes front az ipari államok ellen

Színaja, augusztus elején

A Kárpátok egyik leggyönyörűbb pontja. Színaja, nem egyszer volt már színhelye messze kiható, sorsdöntő tárgyalásoknak. Bukarest nyári melegéből oda menekülnek a politikusok tárgyalni és a nyugodt erdőkoszorúza Színaja, mintha megkönnyitene a legsúlyosabb határozatok hozatalát is . . .

A most lezajlott konferencia, amelyet egyszerűen csak „agrárkonferencia” nével akartak illetni, annyira fontos problémát tárgyalt meg, amely a két ország gazdasági életére döntően hat ki.

A színajai konferencián elhatározták a szakminiszterek a vámunió megalkotását. Ezt a tervet még a kisantant konferenciája alkalmával vetette fel Marin Kovics jugoszláv miniszter; az első terv szerint ugyanez egy szorosabb együttműködésről volt szó, azonban a bukaresti tárgyalások alkalmával teljesen és véglegesen megelégedtünk a vámunió kérdésével. Csakis egy vámunió adhatja meg az erőt az egységes fellépéshez, csakis ez lehet az alapja, a magja, a kiindulópontja egy agráregységnek, amely sikerrel veheti fel a versenyt az ipari államokkal.

A vámuniót természetesen nem lehet egyik napról a másikra keresztülvinni. Rengeteg részletkérdés vár megoldásra: ezeket a kérdéseket kell annak a bizottságnak megoldania, amelyet a konferencia kinevezett (Popescu Cézár mérnök, az ipari minisztérium vezértitkára román részről és Pilja Milivoj dr., szerb részről) és amely állandóan foglalkozik a kérdéssel.

Mindenekelőtt meg kell állapítani, melyek azok az ipari cikkek, amelyekkel a két ország ipara egymással konkurál. Ezt a konkurenciát eliminálni kell, különben az egyik ország ipara fejlődik a másik rovására. De egységesíteni kell a fogyasztási adókat is. Ha a vámterület egységes, ha a két ország között nincsenek vámsorompók, úgy szabadon foghat az áru Románia és Jugoszlávia között. Mi a helyzet, ha a szesz Szerbiában mondjuk 50 százalékkal kisebb adót fizet, mint Romániában? Természetes, hogy ebben az esetben a szerb szesz elnyomná a román szeszt. Vagy mi a helyzete a dohánymonopóliumnak? Ehhez hasonló kérdések százával merülnek fel és ezeket kell elsősorban eliminálni, hogy a vámuniót valóban keresztül lehessen vinni.

Ha e kérdések tisztázva vannak, úgy a második etapban meg kell vizsgálni az egyes iparok helyzetét. Melyeket kell valóban megvédeni? Melyeket kell feláldozni? Ennek alapján kell az új egységes vámtarifát megállapítani, amely mindkét országra érvényes és amely tárgyalási alapul szolgál a többi államokkal szemben.

Csakis e kérdéskomplexumok elintézése és törvényhozás szankcionálása után lehet szó a vámunió tényleges keresztülvételéről.

Mindkét részről meg vannak győződve a szakértők, hogy ezt a kérdéskomplexumot másfél-két éven belül le lehet tárgyalni és a vámuniót ténylegesen keresztülvinni. Ezen idő alatt lejárnak a kereskedelmi szerződések, amelyeket Románia és Jugoszlávia megkötött, úgy hogy nemzetközi politikai akadályai sem lesznek a megvalósításnak.

De a román-szerb konferencia tovább ment és megkörvonalazta a nagy dunai agrárblokkot is. Ebbe a blokkba mindemellett Magyarország, azután Bulgária és Lengyelország tartozna. A tárgyalások, amelyek Bukarestben a három állam szakértői között folytak, olyan

légkörben folytak, hogy abból a közös érdekek teljes védelmének a lehetősége bontakozott ki. Már akkor előrevetette árnyékát egy vámunió lehetősége, amelyel szemben mindegyik állam csak szimpátiával viseltetik, mert ebben látja agrárérdekeinek egyetlen hathatós védelmét. Csakis akkor lehet a front erős, ha az egységes, ha egységes fegyverrel lép fel: egységes vámtarifával. Tekintve a belpolitikai helyzetet az egyes államokban, egyikben sem ütközik különösebb belpolitikai nehézségbe az agrárérdekek hathatósabb védelmének a keresztülvitele.

A bulgárok részvétele már nehezebb

probléma. A román-bulgár ellentétek még nincsenek kiküszöbölve és amíg a régi függő kérdések megoldva nincsenek, addig szó sem lehet újabb gazdasági problémákról, közeledésről, egységes akcióról. Nagyon valószínű azonban, hogy ez a kérdés rövidesen elintéződik és a bulgárokat is be lehet majd vonni egy gazdasági konföderációba, annál is inkább, mert a szerb-bulgár viszony bizonyos javulást mutat, másrészt Bulgária részvétele igen fontos az egység szempontjából.

Politikai okokból van szó Lengyelország felvételéről a vámkonföderációba. Azonban Lengyelország nagy vasipara

és szénbányászata komoly veszedelmet jelentene a többi államok iparára, amiért is a koncepció szerint e két ipar terméke nem tartozna a vámkonföderáció rendelkezései alá.

A színajai konferencia lefektette az alapjait a vámunióknak; a szakértők megkezdtek munkájukat, az egységesítés szakaszánál, fokozatosan meg fog történni és a román-szerb vámunió új perspektívákat nyit meg a két állam mezőgazdasága és ipara számára is. Különösen a Bánátot érdeklí a vámunió, hiszen például Temesvár ezzel visszanyerné „Hinterland”-jának java részét.

Dr. Kovács Jenő

Van-e joguk az erdélyieknek Romániát kormányozni?

Vaida belügyminiszter válaszol Averescu nyilatkozatára, amelyben a marsall kijelentette, hogy sehol a világon nem fordult még elő, hogy a felszabadított kormányozzák a felszabadítottakat

Bucuresti—Bukarest, augusztus 6. (Az Uj Kelet tudósítójától) Averescu marsall néhány nappal ezelőtt feltűnően kelő nyilatkozatot adott az egyik bukaresti lap munkatársának. A marsall kijelentette, hogy soha az országnak nem volt olyan rossz kormánya, mint a jelenlegi és sohasem történt az megvalahol is, hogy a felszabadított kormányozzanak a felszabadított fölött. Erre nincs precedens a történelemben s ilyen eset nem is fog soha megtörténni. Mit szólnának hozzá a franciák, ha például egy elzászi tartana igényt arra, hogy kormányt alakítson Franciaországban. Egy ilyen gondolat még csak eszébe sem juthat valakinek. Midőn Olaszország egysége megteremtődött, Piemon harmincegy évig kormányzott, bár a nagy napolyi királyság a parlamentáris királlyal együtt, önmagától csatlakozott a birodalomhoz. Napoly még sem emelt igényt arra, hogy kormányozzon, ná-

lunk pedig a felszabadítottakat vezetik a felszabadítottakat.

Az újságíróknak a kérdésére, hogy ki a hibás ezért? Averescu marsall a következő választ adta: — Bratianu Jonel találta fel őket, Bratianu Vintila tette nagyvá őket és Duca hozta a hatalomra.

A marsall kijelentései nagy konsternációt keltettek politikai körökben és a bukaresti sajtó élénken kommentálta azokat.

A Lupta munkatársa ma beszélgetést folytatott Vaida Sándor belügyminiszterrel, aki szokott ironikus modorában foglalkozott Averescu tábornoknál azal a megállapításával, hogy sehol a világon nem fordulhatna elő, hogy felszabadított kormányozzák a felszabadítottakat.

A belügyminiszter mindenekelőtt kijelenti, nem is tudott eddig arról, hogy

az erdélyiek rabszolgák voltak, ha elveikért szenvedtek is börtönbüntetéseket. Az egyesülés ténye a nemzeti aspirációk realizálása volt s nem felszabadítás olyan értelemben, ahogyan azt Averescu használja. Mindenesetre különös, hogy Averescu beszél a felszabadítottokról, már pedig a bufaei békétől Maniu stratégiája vezette a nemzetet a „felszabaduláshoz”.

Neveltetéses Averescunak az az állítása, hogy Bratianu Ionel találta fel a „kansilvanizmust”, hiszen ép ő volt az, aki a legelősebben ellene volt az erdélyieknek és ő akarta Erdélyt az erdélyiek nélkül kormányozni. Averescu azután folytatta ezt a módszert, a kulisszák mögötti politikával, a kameleonok közreműködésével, a liberálisok diktátuma szerint. Mindenki, aki ismeri az elmúlt tíz év történetét, a kellő értékére szállítja le az ilyen nyilatkozatokat.

Titulescu romániai útja nem hozhat meglepetést...

A londoni román követ Szinajában informálni fogja a királyt és a miniszterelnököt a külpolitikai helyzetről, azután anélkül, hogy Bukarestet érinten visszatr Velencébe. Lehetséges, — írja az Adevarul — hogy szóba fog kerülni a belpolitikai probléma is, de csak a legnyugatibb gondolatmenetben

Bucuresti—Bukarest, augusztus 6. (Az Uj Kelet tudósítójától). Tegnap számában beszámolt az Uj Kelet arról, hogy Titulescu, Románia londoni követe várakozlan megszakitotta budapesti tartózkodását és elindult Romániába. A bukaresti lapok nyomán közölte az Uj Kelet azt a verziót is, hogy Titulescu a király kivására érkezett volna Romániába, mert az uralkodó Titulescu tanácsát akarta kikérni az ugynevezett jelentős személyiségekből alakítandó kormányra vonatkozólag, amelyről az utóbbi időben igen sok szó esik egy a lapok hasábjain, mint a politikai klubokban.

Bár ezt a verziót erőteljesen cáfolja egy a hivatalos távirati iroda, mint a

kormánylapok, mégis valószínűnek látszik, hogy Titulescu elsősorban a király kivására tért haza, amit az is bizonyít, hogy a londoni követ nem utazott Bukarestig, hanem már Színajában kiszállott és ismeretes, hogy az uralkodó Színajában üdül. Titulescu délből félegykor érkezett meg Színajába. A pályaudvaron Maniu miniszterelnök várta a londoni követet, akivel hosszas megbeszélést folytatott a napirenden forgó külpolitikai kérdésekről.

Az Adevarul szerint Titulescu nem a király, hanem Maniu hívására jött haza és hazajövetelének az a célja, hogy egy a király, mint a kormányt tájékoztassa a nemzetközi helyzetről.

A lap szerint azonban a londoni követ utazásának semmiesetre sines olyan célja, amely belpolitikai válságot idézhetne elő. Ha a dolog természeténél fogva elkerülhetetlen is, hogy a külpolitikai helyzet megbeszélésénél ne kerüljenek szóba a belpolitikai problémák, kétségtelen, hogy ez csak a legnyugatibb gondolatmenetben és az alkotmányosság szempontjainak szigorú szemellett tartásával fog megtörténni. Semmiesetre sem várható tehát Titulescu utjától meglepetések.

A londoni követ egyébként csak két-három napig marad Színajában, hogy a királyt és Maniut informálja, azután pedig nyomban Velencébe utazik, anélkül, hogy Bukarestet érintené.

Előzetesek

320'000 lejért elköl-
zés miatt eladó csa-
di ház. — Jövedelme
10000 lej. 1938-ig adó-
mentes. Ugyanott ké-
munka, huzatos ebéd-
székek, asztal, egy
szilinderon, perza
gyelők és keretezett
obehnek eladók. Meg-
tekinthető Kalandos-
11. sz. alatt.

380 KÖTETBŐL álló
értékes héber könyv-
ár, komplett bécsi tal-
nadsorozata: tal, ritka ré-
siségekkel olcsón el-
adó. — Érdeklődések
Rabbi özvegye címre
iadóba küldendők.

SCHWARTZ IG-
VÁCNÉ orth. köser
VEGETARIUS ET
ERME és tejcsarok
Ferdinand (Wes-
elényi-utca) 10. szám
latt megnyilt. A fel-
asztált tejmentek sa-
át készítményeim. —
Ugyan ott naponta friss
ehér és bivalyfej há-
hoz szállítva is kap-
ható.

FOGORVOSI REN-
DELO, jól bevezetve,
erdélyi, cános váro-
ban, nagy jövővel, csa-
ádi ok miatt sürgősen
utányosan eladó. Ér-
deklődni dr. Engelburg
Arad, Piata Avram
scu 3.

A kairói tudományos kincsésbánya

ASSAF S. jeruzsálemi egyetemi tanár héber tudománya alapján írta: FLEISCHER LIPÓT

Ösünk mindig nagy tiszteletben részesítették a könyvet, sőt a lenyűtt, hasznavehetetleneket és az elhasznált iratokat és okmányokat is. Minden templomban volt az almemor vagy a tóraszekrény alatt egy láda, ahová az elhasznált könyveket és iratokat elhelyezték. Ha ezen ládák megteltek, akkor tartalmukat új cserépedényekbe tették és nagy pompával a temetőbe kísérték — akár egy előkelő halottat — és ott eltemették. Az így elrejtett iratokat genizáknak nevezik. Sok ilyen genizát, találunk a különféle hitközségekben, csak hogy néhány év után a nedvességtől elrothadnak az iratok. Ellenben Egyiptomban, ahol a levegő szárazabb, aránylag jó állapotban maradnak meg a genizába került könyvek.

Fosztásban, vagyis O-Kairóban létezik egy ósrégi templom, amely Elijáhu illetőleg Ezra nevével viseli. Rabbi Benjamin, a híres todelói utazó, 1170-ben látogatta meg ezen templomot és már ő is ósréginek jelöli. Csakugyan ósrégi időben, Palesztinából odaszármazott zsidók alapították. Ezen templom padlásán egy négyzetes helyiséget látunk, amely négy fallal körül van zárva, csupán a tetején van egy nyílás. Ebbe helyezték évszázadok óta a genizára szánt, többé nem használt könyveket. Ugyanígy tették a zsidó bíróságoknak különféle okiratait, (adás-vevési és ajándékozási szerződéseket, végrendeleteket, válóleveleket stb.) amelyek már elveszítettek aktualitásukat.

A néphit nem engedte, hogy bárki is hozzányúljon a genizához, állítván, hogy aki a genizát megbolygatja, az nem éli végig az életet. I. Szafir, aki utazásait a híres „Even Szapir” című művében írta le, volt az első, aki ezen néptudományt meg merte szegni. Ő 66 év előtt látogatta meg O-Kairót és az ottani rabbitól engedélyt kapott a genizára megtekintésére. De a templomgondnokok és a templomszolgák nem voltak hajlandók Szafir segítségére lenni, nem akarták résztvenni a szentségtörő, veszedelmes munkában. Csak akkor engedték őt a magas létrára felkapaszkodni, amikor tanuk előtt figyelmeztették a híres kutatót, hogy ők ártatlanok az ügyben és Szafir magára vessen a bekövetkező katasztrófáért. Szafir két napig dolgozott a nagy porfellemben, de eredménytelenül.

A tudományos kincsésbányát a véletlen nyitotta meg. Ugyanis 1890-ben megreperált az ósrégi templomot és az ott működő kőművesek és az idegenek kalauzai el-eladogattak a genizából nagyon csekély összegűekért nagy csomó iratokat a régiségkedvelőknek. Így bukkantak fel Európában különféle kelet-ről eredő kéziratok, de a tudósok nem tudták, hogy honnan származnak. Valami dr. Lessing hozta az első töredéket. Értékes okiratosomó jutott Reinad osztrák főherceg kezébe, amely most Bécsben található. Több okiratot Marx dr. hozott nyilvánosságra 1894-ben. Időnként Jeruzsálembé is jutottak kéziratok a genizából, ezeket két zsidó tudós olesó pénzen vesztegette az oxfordi könyvtárnak. Az egyik egy csomó kéziratért — nem ismervén annak értékét — csupán 20 frankot kért, de az oxfordi könyvtárnál működő dr. Neubauer Abraham 1 fontot küldött érte. Ugyanakkor tartózkodott Jeruzsálemben az öreg orosz Anszoni szerzetes, aki vagy 1200 darab genizatóredéket szerzett. Halála után a szentpétervári császári könyvtárba jutott az értékes gyűjtemény.

Különösen magukra vonták a genizakincsek a tudományos világ figyelmét 1896-ban. Ezen évben két angol hölgy

járt Palesztinában és szintén vásárolt a kéziratokból. Cambridgére jövet találkoztak a híres dr. S. Z. Schechterrel, aki az ottani egyetemen a rabbinikus irodalomról tartott előadásokat és megmutatták neki a régi kéziratokat. Dr. Schechter nagy meglepetéssel vette észre, hogy az áttanulmányozott töredék nem más, mint Ben-Szira eredeti héber művének töredéke. Ezen híres művet Simeon ben Jesua írta Jeruzsálemben, kb. 250 évvel a zsidó állam bukása előtt, amelynek azonban csupán a szerző unokája által készített görög fordítása maradt reánk. A Talmud többször citál az eredeti héber Ben Szirából, amelyet valószínűleg még Szaadia Gaón is ismert, de ezen időben nyomavesztett. Dr. Schechter kiadta a talált fragmentumot, amely óriási szenzációt keltett a zsidó és keresztény tudományos világban egyaránt. Ennek hatása alatt mindenki — akinek genizairatok voltak birtokában — megvizsgálta ezen régiségeket, amelyeknek addig nem tulajdonítottak oly nagy fontosságot és így csakhamar együtt volt az eredeti Ben-Szirának kétharmada, amely közül néhány év alatt, különféle nyelveken egy egész irodalom keletkezett.

Erre elhatározta Schechter, hogy személyesen utazik Kairóba, hogy a genizát alaposan átkutassa. Az angol kormányának ajánlóirataival felszerelve megjelent Egyiptomnak angliai helytartójánál, aki viszont az egyiptomi rabbinátusnál kieszközölte, hogy Schechternek segédkezzék. Schechternek azonban nem volt annyi ideje, hogy a felfedezett rengeteg értékes anyagot a helyszínen áttanulmányozza, miért is tüzetesebb vizsgálat nélkül csomagolta össze a talált kéziratokat — kb. száz-ezerre rug a számuk — és egyenesen a cambridgei egyetem könyvtárához szállította. De Schechter is még ezrekre menő iratot hagyott vissza Kairóban, ezek különböző helyekre jutottak; a Kairóba lakó Jakob Muszárinál is található vagy 4000 darab kézirat-töredék.

A genizairatok ma már a világ minden nagy könyvtárában várják a feldolgozást. Cambridgében, Oxfordban, a Britisch-muzeumban, Philadelphában, Frankfurtban, Párizsban, Budapesten, Leningrádon stb. Kár és szegény, hogy a jeruzsálemi Egyetemi Könyvtár csupán néhány darabot szerzett meg.

Hosszra nyulna annak kifejtése, hogy a zsidó tudományok szempontjából mily óriási kincsek rejtenek magukban ezen genizairatok. Elég, ha megemlítjük a babilóniai Gaónoktól eredő, ezrekre menő okmányt, amelyek új fényt vetnek a palesztinai, egyiptomi és más országokban lakó zsidók történetére; a különféle Midrásokat, amelyek eddig ismeretlenek voltak; továbbá azon ezer meg ezer templomi és világi költeményt amelyekről mindeddig semmit sem tudott a tudományos világ. Fölötte érdekes volt az ugynevezett Janai-Machzornak a felfedezése. A régi időkben pergamenre írtak. De mivel ez drága volt, azért gyakran levakarták a már nem használt írást, hogy a pergamenre új szöveget írjanak. Egy ilyen könyvtöredékben észrevette két angol tudós, hogy a héber szöveg alatt elég jól olvasható görög szöveg is van, ami nem volt egyéb, mint a avaroztatás Akilesznek görög bibliafordítása, aki a talmudi bölcsek magyarázata szerint végezte a Talmudban is dicsért fordítását. 1897-ben a görög szöveggel együtt a rajta írt héber szöveg fotográfiáját is kiadták és ekkor vette észre dr. Davidsohn tanár, hogy a héber szöveg talán a gör-

rógnél is értékesebb, mert az viszont a legrégebbi héber költők egyikének, a VII. században Palesztinában élt Janainak piutjait foglalja magában. Találtak a palesztinai és babilóniai Gaónoktól származó olyan leveleket is, amelyek ezeknek pecsétjeik is megmaradtak, továbbá Maimonidesnek egy művét, amelyet ő sajátkezűleg írt és amelyről egy alkalommal részletesen írtam az Uj Kelet hasábjain. De a legértékesebbek talán azon iratok, amelyek alapján a zsidók történetébe egy egészen új szakaszt helyezhettek be, még pedig a zsidó Palesztina történetét az arab fennhatóságtól (640) az első kereszties hadjáratokig (1100).

A legtöbbet foglalkozott a genizairatok feldolgozásával dr. I. Mann (New-York), aki nagy művében rengeteg kutatót dolgozott fel a zsidók történetére vonatkozólag (10. és 11. sz.); dr. B. M. Levin (Haifa), aki a Gaoniták halachi-

kus műveiből hat kötetet adott ki; dr. Ginsburg, aki két nagy kötetben főkép a Midrásirodalmat gazdagította; dr. Davidsohn (New-York) a költői művek szerkesztés gyűjtője és feldolgozója; S. Assaf (jeruzsálemi egyetemi tanár) a Gaoniták responzumainak kitünő rendezője; továbbá dr. Marmorstein (London), dr. Weiss Miksa (Budapest) stb.

Immár harminc év óta foglalkoznak a genizairatok feldolgozásával és különösen az utóbbi években alig mulik el egy hónap anélkül, hogy azokról egy-egy vagy legalább egy cikk meg jelenjen, mégis még sok év fog eltelni, amíg a sok értékes adat kellőképpen feldolgozva — különösen az arab kutatók várnak még megfelelő szakértőkre — és közkinccsé fog válni. Valószínű, hogy az elsárgult pergamentek még sok meglepetést tartogatnak az általuk új és nagy lendülettel fejlődő zsidó tudományok számára.

A palesztinai Makkabi világot járó motorbiciklistái Németországban harminchét embert mentettek meg a vízbefulladásától

A Makkabisták hősi cselekedetei

Antwerpen, augusztus 6. (Az Uj Kelet tudósítójától). Néhány héttel ezelőtt romániai utjukon Kolozsvárt is érintették a palesztinai „Makkabi” motorbiciklistái, akiket Kolozsváron a zsidó sportkörök lelkes fogadtatásában részesítettek. Romániából Csehszlovákia felé vették útjukat a derék sportfiúk, akik a napokban Weimar és Ehrfurt között egy autókatasztrófa során bebizonyították, hogy mennyire méltók a Makkabi névre.

A német napilapok is megírták, hogy az Elm hidjáról egy autóbussz 40 utasával belezuhant a folyóba. A szerencsétlenségnek szemtanúi tehetetlenek voltak, minthogy az autóbussz utasaival együtt lassan alámerülöben volt és a víz sodra is egyre mélyebb pontok felé vitte a gépkocsit. Eppen akkor érkeztek a szerencsétlenség színhelyére a palesztinai Makkabi négy biciklistája, akik felsőruhájukat le sem vetve, a vízbe ugrottak, bezárták az autóbussz ablakait és a halállal küzdő utasok közül 36 embert, köztük öt súlyosan sebesültet kihurcoltak a folyó partjára. Kettőt az utasok közül már nem lehetett megmenteni, mert amikor a Makkabi ifjai jöttek, már meg voltak halva. Kettőt a folyó hullámai magukkal sodortak és

nem lehetett őket megtalálni.

A mentésben részt vettek Efraim Tenenbaum elektrotechnikus, Slomo Fradis mechanikus, Mordechaj Szapiro gazdaság és Avigdor Reicher elektrotechnikus. A Neue Leipziger Zeitung kimárton meltaja a fiatal emberek bátorságát és a mentőmunka körül tanúsított bámulatos tapintatát.

A lap megállapítja, hogy elsősorban ezeknek az ifjaknak kell köszönni, hogy az utasok nagy része megmenekülhetett. Amikor ugyanis beugrottak a vízbe első dolguk volt megszüntetni az irtózatot helyzetben lévő utasok között azt a pánikot, amely már odafajult, hogy az emberek egymást öldökölték. A fiatal emberek bőlesen, nagy erőfeszítéssel és bámulatos ügyességgel végezték a mentést. Amikor ezt elvégezték, a parton már óriási tömeg állott, amely lelkes óvációban részesítette őket. A makkabisták ezzel mit sem törődve, a kimentettek körül foglalatostkodtak és saját mentő szerényeiket boesátották a vízből kimentettek rendelkezésére. Amikor orvosok is érkeztek a helyszínre, szinte katonás fegyelmelzettel átadták őket az orvosoknak, köszöntek és mint akik jól végezték dolgukat, tovább folytatták útjukat.

A máramarosi megye-bizottság levette napirendről a máramarosi nyomor kérdését...

A tartományi bizottságba kiküldendő delegátust sem választották meg, mert az északkeletvári vármegyét illetőleg külön direktorátusba tömörítik

Sighet—Máramarossziget, augusztus 6. A máramarosszigeti tanács hétfőn tartotta alakuló közgyűlését. A gyűlésen dr. Szabó Aurél elnököt, aki megnyitójában indítványozta, hogy a közgyűlés küldjön hódoló táviratot Öfelsége II. Károly királyhoz trónralépése alkalmából. A közgyűlés a határozatot egyhangulag elfogadta.

Dr. Harsányi Jenő, a zsidó tanácsosok nevében nyilatkozatot olvas fel, amelyben a trón és haza iránti ragaszkodásának ad kifejezést. A megpróbáltatás nehézségeiben — mondotta Harsányi dr. — a zsidó nép érzi és tudja, hogy vigaszt és támogatást az uralkodó atyai jóindulatától kell várnia.

Harsányi dr. ezután rámutatott arra, hogy lelketlen izgatók a nyomort felhasználva, amely egyaránt sújtja Máramaros népségét, — megbontani törekednek a hagyományos testvéri szellemet. A társadalmi és gazdasági válság tetőpontját érte el a megyében, a lakosság kereseti forrásai bedugultak és ha sürgős intézkedések nem történnék, számolni kell a tömegszennedélyek katasztrófális irrobánásával. Javasolja, hogy Máramaros megye közgyűlése foglaljon hivatalosan is állást ebben a kérdésben és hódolányvilvánítása mellett terjesszen egy ilyen értelmű feliratot Öfelsége és a kormány elé.

A napirend következő pontján a tartományi igazgatóság mellé delegált tanácsosok megválasztása szerepelt. Dr. Chindris szenátor javaslatára ezt a pontot levették napirendről, miután a szenátor kijelentette, hogy információi szerint a törvény rövidesen módosítják és

az északromániai vármegyéket külön direktorátusba tömörítik.

Az indítványok során dr. Harsányi a megye gazdasági helyzetének sürgős megoldását követeli. Rámutat arra, hogy az erdőtermelés racionális megindításával, bányászati munkák megkezdésével, vasúti vonalak és országutak építésével lehetne megfelelő munkaközpontot teremteni. Dr. Chindris szenátor szerint Harsányi dr. indítványa nem tartozik a megyegyűlés hatáskörébe, mert az felsőbb kormányzati kérdés. A kormány egyébként is teljesítette kötelességét Máramarossal szemben.

Dr. Szabó elnök kijelenti, hogy a megyének igenis kötelessége foglalkozni a Harsányi dr. által felvetett kérdéssel. Tragikusnak találja a megye helyzetét. Rámutat azokra a mulasztásokra, amelyek az erdőtermelés és a kereskedelmi körülmények javasolva rendkívüli közgyűlés összehívását, amely kizárólag a megye gazdasági helyzetével foglalkozzék s ebben a kérdésben feliratot fogalmazzon meg Öfelségéhez, valamint a kormányhoz.

A közgyűlés az elnöki indítványt elfogadta.

BENAMY: „KAJUT”. (Teljes kiadása 60 lejt. Kapható az Uj Kelet könyvtárában)

Kiadó főtéri pinchelyiség tágas, világos, műhelynek, raktárnak alkalmas. Piața Unirii 20.

Hogya

Cuz into kör

A ki napilap dekes son, a ki írót.

A csatolt teremt sem tudják képviselők királyságbeli ztesekor. Valóság muszor) az ő gyermekeknek Cuza, akkor a lól, hogy a gye fog sirni, sőt m és harmadnap gyermekoróló lenti, amit jele gyermekkorába Az ember azt milyen vad ind lágra és ezeket ni. Am, aki kő nyomban látha tönök. Igaz ug rosszabbak a ve nál.

„Nemo”

1884-ben törté berálisok uralm két éven át kor annu mindenfé igénybevételeve a megbélyegzésé tus elsejen Jas cimen egy röpín a Bratianu kor sorolta, de illeti tizálta az öreg laki — így aposz aki nem respek mányt és türi a tiranizmusát.” (augusztus 1.)

A brosuru utó Saraga kiadóvá Saraga könykia ben a legnagyobb ki először Emin gya történeti mű turkivalóság írá egyike, Eliás, a jén éppen Slanic tőzkodott. Egy n sebb fivérével Jaja, hogy teljese tatták a „Bot” nevet, a kiadó e get nem vállal tartalmát, ami irt. Minthogy C dőhelyen tartózk jon neki, hogy a tere semmilyen k nyomtathatja a s

A szocial

Cuza akkoriba a zsidókkal elég fenn. (Mellesleg irat tanuskodik széken). Másnap le a firdő sétány a röpírat doltgát. volt Jon Creang mert ügyvéd, M inyére, hogy a tá ber előtt leleple szől erről a do elhagyta a társas

Estefelé Sarag slanicí gyógyfor hogy három is tart. A három is és Cuza szintén t. Itt Saraga észrev pohár. Megfordt Amikor lakásáb egyszerre csak e hány szóval felel séért és arculitő szobakulcsal C mire „Nemo” es Saragának, letip ütlegelte és rugta re vert ember tíz ágat. Közben S zát beperelte.

Tizenö lejt pénz

Ugyanakkor S tőzkodott az öreg val Jonel Bratian halt minisztereli barátságot tartot amikor megtudta tet, Saragáékhoz kozva látta Cuza

Siremléket, sirszegélyző rámat

továbbá minden kőfaragó-ipari munkákat művészies kivitelben, 3 évi jótállással, készit

SZABÓ ENDRE kőfaragó iparvállalata

CLUJ, Calea Regele Ferdinand 56. szám

Figyelmeztetés! Kérem cégemet össze nem téveszteni más hasonló névű céggel!

Raktáron tartok: kül- és bel-földi prima minőségű márványt és gránitot!

Hogyan lett Cuza professzorból antiszemita vezér?

Cuza 46 évvel ezelőtt álnév alatt brosúrát írt, amelyben durva támadást intézett I. Károly király és Bratianu Ion ellen, amikor pedig a jasi zsidó könyvkiadó nem akarta fedezni a brosúrát, Cuza felcsapott antiszemita agitátornak

A kisenevi Unser Zeit című napilapból vesszük az alábbi érdekes cikket, amely Ch. Robinson, a kitűnő regáti zsidó újságíró írt.

A csatolt területek zsidói bizonyára el sem tudják képzelni, mit éreznek a régi királyságbeli zsidók Cuza nevének kiejtéséről. Valóságban „javító ostar“ (sévet muszor) az ő neve. Ha a rosszkedő gyermekeknek mondják, hogy elviszi Cuza, akkor a szülő nyugodt lehet afelel, hogy a gyermek egész éjszaka nem fog sírni, sőt mukkamni sem fog másnap és harmadnap sem. A mi generációnk gyermekei előtt Cuza neve ugyanazt jelent, amit jelentett apáink és anyáink gyermekkorában a medve.

Az ember azt hinné, hogy Cuza valamilyen vad indulatokkal született a világra és ezeket akarja a zsidóknak kiélni. Am, aki közelebbről ismeri Cuzát, nyomban láthatja, hogy ösztönei álösszönök. Igaz ugyan, hogy ezek sokkal rosszabbak a vele született hajlamosságánál.

„Nemo“ első irodalmi szereplése

1884-ben történt. Egész Románia a liberálisok uralma alatt nyögött. Tizenkét éven át kormányzott az öreg Bratianu mindenféle tiranikus eszközök igénybevételével. Ennek az uralomnak a megbélyegzésére ugyanazon év augusztus elején Jasiban megjelent a „Bot“ címen egy röpirat. Szerkesztője „Nemo“ a Bratianu kormány összes büneit felsorolta, de illetlenül és éles hangon kritizálta az öreg Károly királyt is. „Valaki — így aposztrofálta az uralkodót — aki nem respektálja a román alkotmányt és tiri a liberálisok aljasságát és tiranizmusát.“ (Ciomagul 2. sz. 1884. augusztus 1.)

A broszura utolsó oldalán kiadóként a Saraga kiadóvállalat, Jasi szerepel. A Saraga kiadóvállalat abban az időben a legnagyobbak egyike volt. Ő adta ki először Eminescu költeményeit, Jorga történeti műveit és más román kultúrkiválóság írásait. A Saraga fivérék egyike, Eliás, a broszura megjelenése idején éppen Slanic nevű fürdőhelyen tartózkodott. Egy napon levelet kapott idősebb fivéréől Jasiból, amelyben azt írta, hogy teljesen illetéktelenül nyomtatták a „Bot“ című füzetre a Saraga nevet, a kiadó cég semmiféle felelősséget nem vállal ennek a broszurának a tartalmaért, amit egyébként A. C. Cuza írt. Minthogy Cuza szintén Slanic fürdőhelyen tartózkodik, Eliás Saraga szólni neki, hogy a röpirat második füzetére semmilyen körülmények között sem nyomtathatja a Saraga nevet.

A szocialista- és zsidóbarát Cuza

Cuza akkoriban adta a szocialisták és a zsidókkal elég jó barátságot tartott fenn. (Mellesleg Cuza még ma is csinál üzleteket zsidókkal és erről nem egy okirat tanuskodik a jasi polgári törvényszéken). Másnap Saraga talákozott vele a fürdő sétányán és szóvá tette előtte a röpirat dolgát. A beszélgetésnél jelen volt Jon Creangă román író és egy ismert ügyvéd, Mihail. Cuzának nem volt inyére, hogy a társaságban lévő két ember előtt leleplezik. Ott azonban nem szólt erről a dologról, csak bosszusan elhagyta a társaságot.

Estefelé Saraga feleségével együtt a slanici gyógyforráshoz ment és látta, hogy három ismerőse is a forrás felé tart. A három ismerős: Creangă, Mihail és Cuza szintén a forráshoz igyekeztek. Itt Saraga észrevette, hogy nincs nála a pohár. Megfordult és hazafelé sietett. Amikor lakásából kijött, egy fa mögül egyszerre csak eléállott Cuza, rövid néhány szóval felelősségre vonta leleplezéséről és arculitította. Saraga a nála lévő szobakulcsal Cuza szája felé vágott, mire „Nemo“ esernyőjével nekitámadt Saragának, letiporta a földre és addig ütlegelte és rugta, amíg elájult. A véresre vert ember tizenöt napig nyomta az ágat. Közben Saragának a fivére Cuzát beperelte.

Tizenöt napi elzárás és 8000 lej pénzbüntetés

Ugyanakkor Slanic fürdőhelyen tartózkodott az öreg Bratianu felesége, fiával Jonel Bratianuval, a nemrégén meghalt miniszterelnökkel. Bratianuné jó barátságot tartott Saraga feleségével és amikor megtudta a kiadóval történt esetet, Saragáékhoz sietett és megbotránkozva látta Cuza brutalitásainak nyo-

maint. Azonnal sürgönyözött Bukarestbe és követelte Cuza példás megbüntetését. Az akkori kormány amugy is haragudott Cuzára, azonban a törvényes utól Bratianunék nem akartak eltérni. A perben a bacăui bíróságnak kellett volna ítélnie, később azonban ugy adatott, hogy az ügyet áttették Jasiba. Saraga ügyvédei között volt A. D. Xenopol, a híres román történetíró, de a tanács elnöke, Ministerianu, hírhedt antiszemita volt. A védő — erre való tekintettel, de az ügy természete miatt is — esküdttbírósgát követelt. Ezt azonban nem lehetett keresztülvinni, viszont az elnök sem érvényesíthette teljes mértékben antiszemitizmusát, mert a tanúk között megjelent Bratianuné, a miniszterelnök felesége. A törvényszéki elnök legnagyobb sajnálatára kénytelen volt Cuzát tizenöt

napi elzárásra és 8000 lej pénzbüntetésre ítélni. Cuza ügyvédjei megfellebbezték az ítéletet és nagy ravaszul úgy rendezték a dolgot, hogy a fellebbviteli tárgyalás Jom Kippur napjára esett.

Saraga kibékül Jom Kippurkor

A Kippur előtti napon Saraga éppen templomba készülődött, amikor hirtelen kinyílt az ajtó és megjelentek nála Cuza ügyvédjei.

— Mondd, Eliás, megjelenesz holnap a tárgyaláson? — kérdezte az egyik ügyvéd.

— Nem értem a kérdéseted. Csak természetes, hogy elmegyek!

— Micsoda zsidó vagy te, ha Engesztelő napkor, amikor a Tórád szerint muszáj megbocsátani az ellenségnek is, most egy régi barátodat szolítod a bírák

elő. Azért jöttünk, hogy ünnepélyesen bocsánatot kérjünk Cuza nevében tőled. Olyan hangon beszélt a két megbízott, hogy Saraga nem tudott ellentállani. Kiengesztölvede szolt tehát:

— Olyan időben jöttetek — mondotta, — amikor zsidó ember tele van szent érzésekkel Istene és felebarátai iránt. Igaz minden ellenségünknek meg kell bocsátani ezen a napon, hiszen ez az a nap, amikor mi is bocsánatot kérünk bűneinkért.

Másnap, Kippur napján, sem Saraga, sem megbízottja nem jelent meg a tárgyaláson. Az elnök Cuzát fel akarta menteni, de az ügyész az ellen élesen tiltakozott és az ítélet ugy hangzott, hogy Cuza nem fizeti ugyan a 8000 lej büntetést, de a szabadságvesztés alól nem menekülhet, vagyis minden napot megvált-hat 5 lej bírsággal. A tizenöt nap ilyenmódon 75 lejébe került Cuzának.

Ezzel végződött Cuza pere a zsidóval.

Azóta Cuza, a szocialista- és zsidóbarát Cuza, hirtelen frontot változtatott. Felcsapott antiszemita agitátornak. És 46 év óta tájékoztatja a gyűlöletet az egész zsidó nép ellen.

Német-osztrák-csehszlovák ipari blokk készül a rom n-magyar-jugoszláv agrárblokk ellen

Popovici pénzügyminiszter nyilatkozata a Neue Freie Presseben

Bucuresti—Bukarest, augusztus 6. A Neue Freie Presse mai száma közli Popovici Mihály pénzügyminiszter interjúját. A miniszter a román-jugoszláv vámunióról beszél a szinajai konferenciával kapcsolatban. A szinajai konferenciát az európai ipari államok védelmi politikája szükségszerűen vonta ma-

ga után. Románia és Jugoszlávia 500 ezer négyzetkilométeren 34 millió lakosnak agrárterületei s ezeknek sorsa, gondja a két állam legfontosabb problémáját képezi. Kétségtelennek tartja, hogy a mutatózt példán elindulnak a többi államok is és akkor Európa mai gazdasági válságából megtalálják a kivezető utat.

Bécs, augusztus 6. A bukaresti és szinajai konferenciákkal kapcsolatban a Curenul ugy értesül, hogy a kialakulóban lévő román-magyar-jugoszláv blokkal szemben német-osztrák-csehszlovák blokk terve merült fel a közös ipari érdekek védelmére.

Csikágóban egy nap alatt hatvan halottja volt a szörnyű hőségnek

A napról-napra rosszabbodó terméskilátások miatt állandóan emelkednek az amerikai gabonaárak

Egy amerikai állam több városában 111 Fahrenheit fok hőséget mértek

Newyork, augusztus 6. Az amerikai mezőgazdaság a hőség és a szárazság folytán eddig mintegy fél milliárd dollár kárt szenvedett. Ha rövid időn belül az esőzés meg nem indul és a hőség alább nem hagy, gazdasági megrázkódtatás érheti az Egyesült Államokat. A víz és tejhiány egyes államokban máris teljes mértékben beállott. Newyork gazdasági életének az abnormis időjárás napi öt millió dollár károsodást jelent. A meteorológiai jelentések egyelőre to-

vábbra is hőséget és szárazságot jósolnak be. Évtizedek óta nem volt példa hasonló tartósan magas hőmérsékletre.

London, augusztus 6. Az amerikai terméskilátások rohamosan rosszabbodnak. Hyde amerikai földművelésügyi miniszter kijelentései szerint számolni kell azazal, hogy a természetesökkenés 500 millió bushellel több, mint eredetileg vártak. A termés így az idén aligha fogja elérni az átlagos amerikai termés négyötödét.

A napról-napra rosszabbodó termés kilátások következtében a winniepegi tőzsdén a terményárakban állandó emelkedés mutatkozik. Az árak tegnap is emelkedtek bushelenként 2-3 centtel.

London, augusztus 6. A Times chicagói jelentése szerint a hőségnek Chicagóban újabb hatvan halottja van.

Lowa állam több városában 111 fok Fahrenheitot mértek, amire évtizedek óta nem volt példa.

Újabb szenzációs feljelentés érkezett a temesvávi ügyészségre a Timiseana volt igazgatósága ellen

A fasati Deutsch-cég három millió lej elsikkasztásával vádolja a Timiseana volt igazgatóságát

Timisoara—Temesvár, augusztus 6. A Timisiana bankbukás ügyében a napokban szenzációs feljelentés futott be a temesvári ügyészségre. A Fasati községben lévő Deutsch Albert-féle szesznyagkereskedő cég ebben a feljelentésben hárommillió lej elsikkasztásával vádolja meg a bank vezetőségét. A feljelentésben a Deutsch-cég kimutatja, hogy milyen eszközökkel forgatta ki a bank vagyonából.

A Deutsch-cég 1922-ben alakult újjá, részvénytársaság formájában, 1 millió lej tőkével. Ebben az alapításban a Timisiana 50 százalékos részesedéssel vett részt. A rossz gazdasági viszonyok miatt a céget nagyobb veszteségek érték, mire a bank kilépett az üzletből s újabb szerződésellenes kamatokat számított fel a cégnek.

Hogy a cég szorult helyzetén segítsen, körülbelül félmilliót érő részvénykontingensét 60.000 lejért engedte át, még más, két és félmilliót kitevő

követelésével együtt.

A feljelentésben foglalt vádak ügyében a temesvári vizsgálóbíró megkezdte a nyomozást. Ma beidézte az ügyészségre Sutescu volt bankigazgatót és a bank volt devizafőnökét, Mérő Rezsőt. Sutescu az idézésre nem jelent meg. Mérő Rezső kihallgatása azonban még a délelőtti órákban megkezdődött s még az esti órákban sem ért véget.

Mérő Rezsőné az Uj Kelet munkatársa előtt kijelentette, hogy urát már előbb rendőrségi megfigyelésnek vetették alá. Szentül meg van győződve ura ártatlanságáról s bizik az igazságszolgáltatás pártatlanságában, mely nem tűrheti, hogy mások büneiért ártatlanok szenvedjenek.

A timisoarai koser fiuinternátus nem üzlet, hanem altruista intézmény!

kötetet adott ki; dr. nagy kötetben főképp a gazdaságtörténet (ork) a költői művek és feldolgozója; S. i egyetemi tanár) a mainak kitűnő re- Marmorstein (Lon- ksa (Budapest) stb. év óta foglalkoznak dolgozásával és kü- lőkben alig mulik el l, hogy azokról egy egy cikk meg ne je- g sok év fog eltelni. adat kellőképpen fel- ilősen az arab kut- megfelelő szakértőkre fog válni. Valószínű, bergamentek még sok atnak az általuk új el fejlődő zsidó tuda-

áró motor- arminchét fulladástól

megtalálni. t vettek Efraim Ten- echnikus, Slomo Fra- ordechaj Sapiro gaz- Reicher elektrotech- pziger Zeitung kime- atalemberek bátorsá- nka körül tanusított át. tja, hogy elsősorban k kell köszönni, hogy k megmenekülhetett beugrottak a vízbe, egyszüntetni az irtóza- útasok között azt a r odafajult, hogy az rődökölték. A fiatal- agy erőfeszítéssel és- gel végezték a men- végezték, a parton állott, amely lelkes- te őket. A makkabis- bródve, a kimentettek- ltak és saját mentő- átozták a vízből ki- zésére. Amikor orvo- ely színére, szinte ka- séggel átadták őket- zöntek és mint akik- at, tovább folytatták

izottság- nárama- ét...

ust sem válasz- alitólág külön

vármegyéket külön- britik. orán dr. Harsányi a helyzetének sürgős- li. Rámutat arra, és racionális meg- ti munkák megke- nalak és országutak- megfelelő munkaal- dr. Chindris szenátor- r. indítványa nem- együlés hatáskörébe- mányzati kérdés. A is teljesítette köte- sal szemben. ti jelenti, hogy a me- sésége foglalkozni a felvetett kérdéssel- a megye helyezett- mulasztásokra, ame- lések és a kereskede- k. Javasolja rendki- zshivását, amely kizá- zshadasi helyzetével n a kérdésben fel- meg öfelségéhez, va- oz. lnöki indítványt el-

OT". (Teljes kiadás) az Uj Kelet könyv

pincehelyiség- helynek, raktárnc- ta Unirii 20.

A borsai események konzekvenciái

Irta: Riesel Jakab,

az Országos Borsai Segély-bizottság titkára

A nagy pánik már valamennyire lecsillapodott. A borsai zsidók már nyugodtabbak, a 331 leégett zsidó ház kémenyei már bedőltek, az üszkös romok már kihültek és a hajléktalanok megszokták már, hogy istállóban és esürökben huzzák meg magukat éjszakára és száraz kenyérral táplálkozzanak. A híres polyánai templom harangjait már nem verik félre. Ideje hát mérleget csinálni arról, hogy kik álltak mellénk a nehéz időkben és kik tagadták meg tőlünk a támogatást a kritikus pillanatokban.

Amikor ezt a mérleget csináljuk, első helyen kell megemlíteni Erdély egyetlen zsidó napilapját: az *Uj Keletet*. Az *Uj Kelet* volt az egyedüli lap az országban, amely május 4-ike óta egy pillanattal sem szünetelt meg a legközvetlenebbül harcolni értünk. Harcolt a borsai zsidóság élet- és vagyonbiztonságáért és jó részt az *Uj Kelet* cikkeinek köszönhető, mindaz, ami Borsán a rend biztosításának érdekében történt. Most is fáradhatatlan szószólója az *Uj Kelet* a borsai zsidóságnak, napról-napra ellankadás nélkül harcol tovább a zsidó Borsza felépítése érdekében. Csak most eszmélünk rá arra, hogy milyen életbevágóan fontos a zsidó sajtó. Csak elismerés hangján lehet szólni az *Uj Kelet* szerkesztőségéről, amelynek tagjai első voltak az antiszemita örület elleni harcban és tekintélyes összeggel ök nyitották meg a borsai tüzkárosultak felségítésére megindított gyűjtést.

És a zsidó képviselők! Sajnos, a mi zsidóink csak akkor ismerik el a nagy igazságokat, amikor már bajban vannak. Évek óta hirdetik zsidó vezéreink, hogy szükségünk van az országos zsidó párt-ra, de a zsidó tömegek fegyelméletlensége miatt nem sikerült megteremtteni a zsidóságnak ezt a legfontosabb harci eszközét. Most láttuk csak, mit jelent a mi számunkra egy olyan zsidó képviselő, akit zsidó programmal választottak meg. Csak az, aki látta *Fischer Józsefet* a borsai tüzet követő hétfőn könnyekkel a szemében munkában, aki tudja azt, hogy ezekben a hetekben minden képviselő nyaral, csak a mi képviselőink tettek egyéj éjszakát és nappalt, hogy a zsidóság feje felől elhárítsák a fenyegető veszedelmet, csak az érzi, hogy mennyire szükséges az országos zsidó párt, amely, ha meg volna, nem három, hanem legalább tizennyolc képviselőnk lehetne.

A borsai romlás: amikor nem tudunk elég kemény elitől szavakat találni azzal a néhány száz fiatal fiúval szemben, akik megfélemlítették magukról és elfelejtették, hogy Borsán 300 esztendője élnek együtt egy kenyéren románok és zsidók, jóban, rosszban, meg kell állapítani azt is, hogy a román lakosság zöme passzív viselkedett és nem hagyta félrevezetni magát az antiszemita demagógiától. De nem lehetünk ezért hálásak, hiszen nekik nem az lett volna a feladatuk, hogy félrevonuljanak, hanem az, hogy lecsillapítsák azokat a fiatalokat, akiket megméltelyeztek az antiszemita konkolyhíntők. Nem hallgathatjuk el azt, hogy sokan akadnak, akik esztendőket óta egzisztenciális kapcsolatban élnek a zsidókkal és most a világra a két pap-agitátor mellé álltak. Az a volt községi bíró és az a volt községi jegyző, akiket mindig a zsidók segítségével választottak meg, úgy találta, hogy nekik az antiszemita agitátorok mellett van a helyük. Pedig éppen ők tudják a legjobban, hogy mennyire minden alapot nélkülözött az a hamis vád, amely az uzsoráskodással vádolta meg a zsidókat, hiszen az a zsidó, aki pénzt kölcsönzött a parasztoknak, bekebelezés nélkül is sokkal alacsonyabb kamattal adott kölcsönt, mint a román bankok, amelyek a legkisebb követelést is bekebelezték az ingatlanokra.

A hatóságok: Két hatósági személyt sohasem fog elfelejteni a borsai zsidóság. *Sfetea* csendőrkapitányt, aki szinte egyedül állott szemben az áradattal és a legnagyobb veszély és a legizgalmasabb pillanatok közepette, lelkiismeretének parancsára hallgatva, önfeláldozóan teljesítette kötelességét és *Petrovai Pétert*, a falu jegyzőjét, aki éjszakákon keresztül nem hunyta le szemét, hogy őt állhasson a fenyegető veszedelemmel szemben.

De irhatnánk oldalakon keresztül azokról, akik nem állottak hivatásuk magaslatán. Hogy csak a legkiáltóbb példát említsük: *Frane Joan* jogalmi tisztviselőt, aki hivatalos időben nem egyszer hagyta ott szolgálatát, hogy

részt vehessen az antiszemita gyűléseken, sőt június 3-án tíz perccel hamarabb indította el a vonatot, hogy a vizsgálóbírói kihallgatásra utazó zsidó tanuk lemaradjanak a vonatról. Mióta az antiszemita agitáció lobot vetett, elviselhetetlen gorombasággal szolgálta ki a vasut zsidó üzletfeleit, úgy, hogy a zsidó kereskedők arra gondoltak, hogy ha a CFR nem szabadítja meg őket ettől a tisztviselőtől, akkor inkább teherautókkal fogják szállítani az áruikat. És végül egy néhány szót hadd intéz-

zünk zsidó testvéreinkhez. Ne felejtsek el, hogy nem szabad várni a segítséggel a tél beálltaig, mert akkor emberáldozata is lehet a júniusi tüzkatasztrófnak. Tartsa minden zsidó igaz kötelességének, hogy a több, mint hetvenmillió lej kárt szenvedett borsai testvéreinknek legalább az elpusztult házaikat építsük fel a legrövidebb időn belül, mert a zsidóság válasza az antiszemita agitációra csak az lehet, ha méltó elégtételt adunk azoknak a zsidóknak, akik azért szenvedtek, mert zsidók.

Az R. 100 léghajó tervezője kijelentette, hogy egy még nagyobb méretű léghajó tervén dolgozik

Az új léghajó Angliából Kanadába, másfél nap alatt tenné meg az utat

London, augusztus 6. Charles Burney, az R. 100 léghajó tervezője Ottawában kijelentette, hogy most dolgozik egy az R. 100-nál nagyobb méretű léghajó tervén, amelynek akciórádiusza hateraz mérőföldes lenne és 100 utast, valamint 10 tonna postát óránként 85 mérföldes sebességgel szállítana Anglia és Kanada között. Burney szerint az ut Angliából Kanadába 2 és fél nap, Kanadából Angliába más fél nap alatt volna megtehető.

Az új léghajó építésének előfeltétele kedvező postai szerződés, amely utjait rentabilissá tenné. Burney hangoztatja, hogy már itt az ideje az Anglia-Kanada közötti állandó léghajójárat beállításának.

Hogyan pusztul az oroszországi zsidó városok népe?

Berlin, augusztus 6. A zsidó városok Szovjet-Oroszországban az utóbbi években gyökeresen megváltoztak. A Witebski-kerületben lévő Gevel városa, ahol 7000 zsidó lakos él, tavaly 297 munkást, 161 alkalmazottat, 86 szövetkezeti munkást, 200 kereskedőt, 191 földmunkást számlált. Azóta újabb 140 munkást képeztek ki, 200 szövetkezeti alkalmazottat; két új zsidó könyvtára létesült, amelyből 43 zsidó családot élmeznek. A kereskedők közül július elsején már csak egy maradt meg, a többi átminősült iparosra és munkásra. Igen sokan elutaztak a városból, főleg Leningrádba és Moszkvába, vagy Nizsninogorodba.

Hasonló a helyzet Pustaski városában, ahol a zsidók leginkább földmunkával foglalkoztak. A 832 lakos közül tavaly 49 alkalmazott volt, most ez a szám 58-ra emelkedett. A földmunkásoknak egy nagy hányada átminősült építőmunkássá. Tavaly 78 foglalkozás nélküli ember volt a községben, most mindössze 22. Innen is nagy kivándorlás indult meg az ipari centrumokba. A lett-orosz határon lévő Sebezs nevű zsidó városka lakói azelőtt szinte kizárólag kereskedelemmel foglalkoztak. A 66 kereskedő közül ma csak 11-en üzik ezt a foglalkozást és ezek is likvidálják üzleteiket. 35 százalék a város lakóinak nem rendelkezett választójog felett, most azonban alig néhány zsidó van, aki munkájánál és foglalkozásánál fogva ne szerezte volna meg a választói jogosultságot. 24 százalék a lakosságnak egyébként kivándorolt.

Hasonló a helyzet a többi orosz-zsidó városokban is. Csak a fiatalok tudott lépést tartani a szovjet-szellemmel, az öregek és javakorabeliek kivándorolni kényszerültek.

Hasonló a helyzet a többi orosz-zsidó városokban is. Csak a fiatalok tudott lépést tartani a szovjet-szellemmel, az öregek és javakorabeliek kivándorolni kényszerültek.

A nagy vihar után a harmónia jegyében folytatták a nagyváradai tanácsulést

A kisebbségi pártok hajlandók a bizalmat előlegezni Lazar Aurel polgármesternek

Oradea-Mare—Nagyvárad, augusztus 6. (Az *Uj Kelet* tudósítójától). Tegnap számában közölte az *Uj Kelet* a nagyváradai városi tanács izgalmas ülésének lefolyását. Az izgalom az elnök által elrendelt szünet után megszűnt, amikor is *Lazar Aurel* programot adott. A polgármester elmondta, hogy a város óriási válsággal küzd és első teendője a polgárságnak, hogy a gyűlölködés és széthuzás helyett testvériesen összefogjanak. Első tennivalója a városnak, hogy kölcsönt keressen. Volna más megoldási mód is és pedig, hogy a város adja el egy-

néhány olyan ingatlanát, amit nélkülözhet. Már tárgyalások is folytak a hadügyminisztériummal két kaszárnya eladását illetően, a tárgyalások azonban abbamaradtak. A perifériák rendezése és a villamoshálózat kiépítése is elsőrendű feladata lesz a városnak. A polgármester lendületes szavakkal végezte beszédét. „Céлом — ugymond — hogy Nagyvárad fejlődjön a polgárság örömeire és Románia dicsőségére.

Senki sem akar ellenségeskedést Dr. Pop Romulus alpolgármester kéri a városi tanács bizalmát. Ő —

HOCHMANN AURORA orth. zsidó

LEÁNYINTERNÁTUSA

megnyílik Clujon szeptember 1-én

Felvez urileányokat korlátolt számban. Kellemes, családias otthon. Kifogástalan ellátás, valóságos, gondos felügyelet. Használati nyelv: francia, német. Az intézet eny, nyelvek, iparművészet, dalom stb. tréning szakszerű és nívós továbbképzést nyújt.

Prospektust díjtalanul küld az in:ézet: CLUJ. Str Memorandului 17.

ugymond — teljesen objektíve kívánja vezetni az ügyeket, nem lesz tekintettel a felekezeti és faji különbségekre és kizárólag a város érdekeit fogja szemelőtt tartani.

Dr. *Kotzó* Jenő tudomásul veszi a polgármester előterjesztéseit és kijelenti, hogy készséggel támogatja őt, amennyiben a város érdekeit teljes mértékben meg fogja védeni. Tiltakozik az ellen, mintha itt valaki is mesterségesen szítaná az ellentéteket.

Pelle János a szociáldemokraták nevében kijelenti, hogy támogatni fogja munkájában a polgármestert. Kéri azonban, hogy haladéktalanul tüzzék napirendre a munkanélküliség enyhítését célzó problémákat, mert ez a lakosság szegényebb rétegeinek égetően fontos ügye.

Nuszbaum Sámuel reflektálva Lazar programbeszédére, kifejti, hogy könnyű dolog számokkal operálni, de nehezebb egy programot következetesen végrehajtani. Aki a kölcsönt adja, csak akkor lehet bizalommal a város iránt, ha tudja, hogy a pénzt a város minden rétege javára használják fel. Szívesen előlegezi a bizalmat és áldást kíván a polgármester és a tanács munkájára.

Lazar polgármester ezután elmondja, hogy a dolgozókról programbeszédében azért nem tett említést, mert két éves multja garancia abban a tekintetben, hogy a dolgozók érdekeit a jövőben is meg fogja védeni. Indítványozza, hogy a tanács hatalmazza fel az állandó választmányt az ügyek intézésére, kivéve azokat, amelyeket a törvény kizárólag a nagytanácsnak tart fenn.

Dr. *Czeglédy* Miklós ellenzi a javaslatot és indítványozza, hogy az állandó választmány csak a törvény által ruházott hatáskört töltsse be.

Pop Romulus alpolgármester: Az állandó választmány naponta száz ügyet tud elintézni.

Dr. *Kotzó* és dr. *Markovits* felszólalása után *Darabont* Gyula helyesli a polgármester álláspontját, de tudni akarja, hogy a város vezetői, akik 160 millió lejes költségvetéssel dolgoznak, mire használják a pénzt.

Gyarmati Miklós a dolgozók blokkja nevében az állandó választmány hatáskörének kibővítését ellenzi. A kérdést szavazásra teszik fel, majd 15 szavazattal 10 ellenében elvetik a polgármester javaslatát.

Markovits Ignác dr. javasolja, hogy adják meg az állandó választmánynak a polgármester által kívánt hatáskörét a megszorítással, hogy ha két tanácsos kívánja, úgy vigyék az ügyet a nagytanács elé.

Kartellbe tömörülnek az üvegyárok

Brassó, augusztus 6. Az erdélyi üvegyipar óriási fejlődésen ment keresztül rövid néhány év alatt. Míg 2-3 esztendővel ezelőtt naponta átlag 5-6 vagon táblauveget importált Románia, ma már egyáltalán nem jön be külföldi üveg az országba. A magas védővámok árnyékában nagyra nőtt üvegyárok hol összefogtak, hol harcban állottak egymással.

Most arról értesülünk, hogy az erdélyi üvegyárok között már hosszabb idő óta tárgyalások folynak, amelyeknek állítólag kartellalakítás lenne a célja. Hir szerint azonban a folyamatban levő tárgyalásoknak a kartell megkötésén túlmenően tervek is kiterjednek és a legnagyobb titokban folyó tárgyalásokkal kapcsolatban bizonyos átesportosítások várhatók az erdélyi üvegyiparban.

UJABB FÖLDRENGÉSEK KRONIKÁJA

London, augusztus 6. A Reutter távirati iroda bagdadi távirata szerint Irak déli részében a Tigris és az Eufrates összefolyásánál ma reggel hat óra tájban könnyebb földrengést észleltek. A rengés több másodpercen át tartott. Nápoly, augusztus 6. Potenza környékén szerdára virradóra éjjel egy órakor erős földrengéseket éreztek. A lakosság körében pánik támadt s mindenki a szabadba menekült.

M

„Fe

Elképzelhető A hatóságok mészé

„Három

Visóvölgy, a tudósítójától.) egyetlen falut, hogy tiszta kérttenetes nyúl ezen az ország keserű k ország lakossá hegyoldalokon állanak kiaknáságosabb falu elő a kutakból kincseket rejt aranya szakértetlen érték ragyogó dekorágon heverő nyúl nyomofel tanyáját. egy kormány. Máramaros so prefektus, aki Máramaros-oroki tudta volntetlen kincseit, ásványvizet m. És az arany élen tőzsomszéd emberek.

Még nem is élt át Máramarerdőségeiben, aki nem kapo

Kia

Ez volt a mutban s ez képeznak — román — a bevételt most eldugult vája, a dumpin idéztek elő az marosmenti és egymás után á mindezek tete, latait a kincs munkások ezrerdőségeiben.

Ebben az é meg, hogy elm schuss, ahogy munkáskarok az ország több elhelyezkedésr ják fizetni ad nines miöl en. És amikor em kell a francia dólnunk. A mákávét reggeli ebédél máleke vacsorára, ha Egyetlen napj változik ez a menü, amelyb

A mára

A máramar nyíltan beszél dalomról, azzal azzal az egyszvatag utasa a várja szomján lesz egyetlen rasztás hang Alsóvisón a k tuk autónkat. és a szó szoros lakossága kör az embereknek bet sem teszne panaszolják eg moruságukat.

Az egyik pa sejj feketebaji sorból és az — Nem tud urfi, mikor ka és mikor adhat nek?

MÁRAMAROS NYOMORGÓ FALVAIN KERESZTÜL

„Fellázadunk, ha nem kapunk kenyeret és munkát!”

Elképzелhetetlen méreteket öltött Máramarosban a nyomor és az eikeseredés. A hatósági közöny miatt kiaknázatlanul maradnak az általaj mérhetetlen természeti kincsei. — Hogyan él a máramarosi paraszt és a máramarosi zsidó? Meg kell oldani az erdőkitermelés problémáját

„Három testvére van a máramarosi zsidónak: az uborka, a retek és a hagyma“

Visóvölgy, augusztus 6. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Eleget a Visó völgyén egyetlen falut is meglátogatni ahhoz, hogy tiszta képet nyerjünk Máramaros rettenetes nyomoráról. Különös fátum ül ezen az országgrészen, a mostohagyermek keserű kenyerét eszi Máramaros-ország lakossága már évtizedek óta. A hegyoldalakon évszázados gazdag erdők állanak kiaknázatlanul, a legnyomorúságosabb faluban is ásványvíz bugyog elő a kutakból és az általaj mérhetetlen kincseket rejt magában. Sója, szene és aranya szakértők becsélése szerint is hihetetlen értéket képvisel. Es ebben a ragyogó dekórumban, e temérdek parlagon heverő kincs fölött a legszörnyűbb nyomor és kétségbeesés ütötte fel tanyáját. Még véletlenül sem akadt egy kormány, amely kezébe vette volna Máramaros sorsát és nem akadat egy prefektus, aki meg tudta volna érteni Máramaros-ország speciális helyzetét és ki tudta volna aknázni annak mérhetetlen kincseit. Az erdők elrothadnak, az ásványvizet moslékhoz használják fel. És az arany és fekete gyémánt közvetlen tőzomszédságában éhenhalnak az emberek.

Még nem is olyan régen jobb napokat élt át Máramaros lakossága. A visói erdőségekből vígan folyt a munka és aki nem kapott itt elhelyezkedést, azt

tárt karokkal várták az ország bármelyik részében dolgozó fatermelők. A máramarosi parasztok, de különösen a borsaiak, a legkitünőbb szakmunkás hírében állanak. Kora tavasszal megkezdődött a máramarosi munkások emigrációja a Maros völgyére, Csikba és a régi királyságba. Egész nyáron át küldözgette haza pénzt a máramarosi munkás, hogy legyen a családnak malélisztre, ősszel pedig tisztas kereseménnyel került haza, ami biztosította a családot az éhenhalástól a hosszú és kemény téli hónapokban. Azok, akik a máramarosi erdőségekből találtak elhelyezkedést, az év első hónapjaiban már öt-hatezer lejes előleget kaptak a vállalkozóktól. Ebből kifizették tartozásait. Március végén kezdetét vette a munka. Fejszék csattogása verte fel az erdők csendjét. Megkezdődött a döntés és ez tartott július 15-ig. A kidöntött fákat száradni hagyták, a munkások visszatértek otthonaikba, hogy lekaszálják a fívet és megkapálják kukorica-földjüket. Szeptemberben azután ismét hangos lett az erdő. Csatornákat vájtak a hegyoldalakba, hogy azon lecsusztsák a kidöntött fákat s mihelyt leest az első hó, akcióba léptek a fuvarosok is — legnagyobbreszt zsidók, akik a fűrészig vontatták el a lecsusztatott fát.

Az Iza völgyén kiszáradt a kukorica

Autókn elhagyja Visó poetikus tájait és befordulunk az Iza völgyére. Az évszázados erdőt, a sziklás hegyóriásokat kopár dombok váltják itt fel, ezen a vidéken megszűnik a közbirtokosság problémája és autónkat nem állítja meg minden lépésre a munka nélkül álló famunkások ekeseredett légiója. A lexikon úgy tudja, hogy az Iza völgyében inkább földműveléssel és állattenyésztéssel foglalkoznak az emberek. De nincs áldás ebben a foglalkozásban. A kopár hegyoldalakat csak itt-ott tarkítja egy-egy zöld folt és a tehéncorda tikkadtan, félnapokat is eljárvra talál csak magának eledelt. Felméter magasra is alig nő itt a kukorica. Máramaros lakosságának egyetlen eledele. Az ideu rettenetes szárazság is szakadt a vidékre. Szárba szökkent a kukorica, de gyümölcs nem termett rajta.

— Még kóronak se lesz jó, ha így tart tovább a szárazság — mondja egyik utitársam. Kárba veszett az a munka, amelyet a szikkadt talajba beleltek. Ceruzát, papírosat veszünk elő és számolunk:

Nem rentábilis a mezőgazdaság

Egy hold kukorica bevetéséhez huszonöt kiló tengerire van szükség. Ennek ára 150 lej. A szántási és vetési munkálatok, kétszeri kapálás, munkadíjban összesen 1500 lejt tesznek ki. Egy hold földbe tehát 1650 lej értéket investál a máramarosi földműves. A föld hozadéka a hegyvidéken legjobb esetben is csak három és fél métermazsa. A termés tehát 1750 lej értékét képvisel a befektetett 1650 lej tőkével szemben. Hat százalékos hozadékot ad ki tehát a terméketlen máramarosi föld és ebből

Véres harc a francia-belga határon sztrájkoló munkások és belga sztrájtörők között

Roubaixban a sztrájk általánossá fajult

Párizs, augusztus 6. Roubaix és Tourcoingtól keletre a belga-francia határon belga munkások és jobbra suhancokból álló ifjuniók kommunisták között összeütközések voltak. A suhancok a sztrájkoló munkások felbuztatására erőszakkal megakarták akadályozni a határon átkelt belga munkások munkabárlését. Mindkét részen számos sebesült történt, amikor a határőrség is beavatkozott a verekedésbe és rendet csí-

nált. Ez nem ment egészen simán s a küzdő felek a csendőrök közül is tizenhatot megsebesítettek. A karhatalom számos letartóztatást eszközölt. Roubaixban egyébként 82 gyáripari üzemben a sztrájk általános. Itt a munkások száma 19 ezer 640 volt, 33 nagyzemben 12 ezer 724 munkás közül több, mint 4 ezer áll sztrájkban és 65 gyárat a sztrájk nem érint, mert a munkaadók megadták a kívánt emelést.

Miss Románia lett a harmadik a galvestoni Miss Universum választáson

Dorothy Goff Newyork sépségkirálynéja lett a Miss Universum

Bucuresti—Bukarest, augusztus 6. Galvestoni távirat jelenti, hogy ott tegnap tartották meg a „Miss Univers“ választást, amely tudvalevőleg konkurrál a rio de janeirói közeljövőben megtartandó választással. A galvestoni versenyen a Miss Univers címet Dorothy Goff kisaszony nyerte, Newyork állam delegátusa. Második Hannan Helén, New Jersey szépsége lett. A harmadik díjat Mirica Marioara, Miss Románia nyerte. Tudvalevő, hogy a színajai szépségversenyen egy Teodorescu nevű urleány győzött, azonban utólag kiderült, hogy győzelmet nem annyira szépségének, mint a zsűriben szerzett protekciójának köszönhetette és ezért degradáltak és a

második helyezettet, Marica Mariát küldték ki Galvestonba. A negyedik díjat Nadja Kozarin — Miss Oroszország — nyerte, aki szintén bukaresti lány, amennyiben szülei évek óta Románia fővárosában laknak.

Ha szolid és megbízható helyről LIBAZSIR szépségletét beakarja szerezni, írjon vagy kérjen árajánlatot
KLEIN orth. Kóser
zsír és baromficsarnokából Oradea, Saguna 6.
Alapítva 1912
Szállítás postán és vasúton saját bődönben.

Kiapadt minden jövedelmi forrás

Ez volt a munka ritmusa Máramarosban s ez képezte Máramaros lakosságának — románnak és zsidónak egyaránt — a bevételi forrását. Ezek a források most eldugultak. Az orosz fa offenzívája, a dumping árak hatalmas pangást idéztek elő az egész erdélyi fapiacon. A marosmenti és máramarosi vállalatok egymás után állították le üzemüket. És mindezek tetejébe beszüntette munkálatait a kincstár is, amely ezelőtt a munkások ezreit foglalkoztatta a visói erdőségekből.

Ebben az évben, először történt az meg, hogy elmaradt az előleg — a vorschuss, ahogyan azt itt nevezik — s a munkáskarok sem Máramarosban, sem az ország többi részeiben nem találtak elhelyezkedésre. A parasztok nem tudják fizetni adósságaikat, a zsidóknak nines miből enniadniok gyermekeiknek. És amikor enniadásról beszélünk, nem kell a francia konyha csemegéire gondolnunk. A máramarosi paraszt fekete-kávéval reggelizik, hagymát és retket ebédel málekenyérrel és bableves van vacsorára, ha futja a keresményből. Egyetlen napja van a hétnek, amidőn változik ez az egyhangú és szomorú menü, amelyből még a gyermekek nél-

külözhetetlen tápláléka, a tej is teljes-séggel hiányzik. Ha beköszönt a szombat, tiszta ruhát ölt a máramarosi zsidó paraszt, négy lejért vásárol magának bort, hogy kiddyit csinálhasson, fehér kalácsból csinál majcét és szombat délből nem hiányozhatik az asztalról a sélet. És vasárnap hus kerül a máramarosi román paraszt asztalára is.

Mindez azonban reminiscencia csupán, álom Máramaros konszolidáltabb időiből. A kormány időnként néhány vagon kukoricát küldet az inséges vidékekre, ebből malé lesz és ezen a malén rágódik el hónapokon keresztül a máramarosi falvak lakossága. Az elégedetlenség, a kétségbeesés és az ekeseredés olyan méreteket öltött, amelyek mellett ma már nem lehet közönyös vállvonogatással elmenni. Máramaros-ország szociális feszültsége elérte tetőfokát és ha idejében nem lépnek közbe a ma még mindig teljes indifferenciával viseltető hatóságok, ha Máramaros élére nem kerül egy nyugati horizontu, a társadalmi jelenségek mélyebb okai és gyökerei iránt is megfelelő érzékkel rendelkező ember, akkor Máramarosban elkerülhetetlenül meg fog ismétlődni 1907.

A máramarosi falvakban nyíltan beszélnek a forradalomról

A máramarosi falvakban ma már nyíltan beszélnek a parasztok a forradalomról, azzal a természetességgel és azzal az egyszerűséggel, amellyel a sivatag utasa a szennyes pocsolva vizétől várja szomjának enyhítését. Eleget lesz egyetlen példa a máramarosi parasztok hangulatának illusztrálására. Alsóvisón a községháza előtt leállítottuk autónkat. Két perc nem telt bele és a szó szoros értelmében az egész falu lakossága köröttünk volt. Van idejük az embereknek, hiszen egész nap egyebet sem tesznek, mint házaik előtt ülve, panaszkodják egymásnak az ő nagy nyomorúságukat.

Az egyik paraszt — egy marcona külsejű feketebajuszos ember — kiválik a sorból és az autó elé lép.
— Nem tudja nekünk megmondani urfi, mikor kapunk mi végül munkát és mikor adhatunk enni a gyermekeinknek?
Erre az érvre nem volt mit válaszolni.

Megnyílt!
Bauch Ernő
magnagyobbított új üzlete
Reg. Ferdinand és Calea Victoriei sarkán
Kézim unkákban, harisnyákban, keztükben, csipkékben és mindenféle D. M. C. pamutúru és hárász nagy választékban!

még le kell számítani az adót és a föld értékesökkenését is. Ezzel szemben a máramarosi földműves a legjobb esetben is csak 18 százalékos kamattal juthat — helyesebben szólva juthatott kölcsönhöz. A nettó veszteséget ezekből az adatokból nem nehéz feladat kiszámítani. Szó sem lehet arról, hogy a mezőgazdasági munka rentábilis volna a máramarosi földműves számára. És ilyen termelési és pénzügyi viszonyok mellett sziszifuszi munka, „a szélnek hajszolása“ az, amit a máramarosi földműves végez.

— És miért dolgozik mégis? — adódik önkéntelenül a kérdés.

— Dolgozik, mert nincs egyebet mit tennie egész esztendőben — válaszolják informátoraim.

A máramarosi zsidók három testvére

Izakonyhán rövid pihenőt tartunk. A zsidók odagyűlnek autónk köré. Ronnyos ruhájú, szánalmas külsejű páriák ezek, akik a legközönségesebb napszámot munkát végzik. Illetőleg végeznek, ha volna munkaalkalom. Eleget egy-két jóindulatu szó és kérdés, hogy megnyilvánuljanak a zsidóké meginduljon a sírárok végnélküli áradata. A panaszkó kimeríthetetlen forrása Máramaros, a fájdalom és a könny beláthatatlan mélységű medencéje ez.

— Mi lesz ma ebédre? — kértem az egyikőtől.

A kérdezett zsidó — egy őszbeesavardó szakállu, tiszta tekintetű ember — keserű humorral válaszolt:

— A mi három testvérünk: az uborka, a retek és a hagyma.

Unsere drei Brüder — mondják a többiek is és lehajtják fejüket. És úgy érzem: ez a humor nem csupán az ő sovány eledelük szatirja, hanem utalás arra is, hogy milyen nyomorúságosan és milyen magárahagyottan éli le életét a zsidóságnak ez az életerős, értékes része, amely nyitott szemmel megy pusztulása felé. Kasztner Rezső

objektive kívánja nem lesz tekintet-faji különbségekre és érdekeit fogja

ndomásul veszi a esztéseit és kije-gel támogatja őt, a érdekeit teljes a védeni. Tiltako-itt valaki is mes-z ellentéteket.

ialdemokraták ne-gy támogatni fog-olgármestert. Kéri adéktalanul tüzzék anéküliség enyhi-akat, mert ez a la-rétegeinek égetően

l reflektálva La-re, kifejtji, hogy okkal operálni, de amot következeteki a kölesönt adja, zalommal a város ra használják fel, a bizalmat és ál-mester és a tanács

er ezután elmond-ról programbeszét-et említett, mert ancia abban a te-polgozók érdekeit a a védeni. Indítvá-es hatalmazza fel ányat az ügyek in-okat, amelyeket a a nagytanácsnak

lós ellenzi a javas-za, hogy az állandó törvény által rá-töltse be.

lgármester: Az ál-aponta száz ügyet

Markovits felszót Gyula helyesli a pontját, de tudni s vezetői, akik 160 etéssel dolgoznak, ént.

a dolgozók blokkja a választmány ha-sét ellenzi. A kér-eszik fel, majd 15 ében elvetik a pol-t.

dr. javasolja, hogy lo választmánynak a kívánt hatáskörét al, hogy ha két ta-vigyék az ügyet

Ömörülnek gyárak

us 6. Az erdélyi ejlődésen ment ke-ny év alatt. Mig előtt naponat átlag eget importált Ro-általan nem jön be száoba. A magas ában nagyra nőtt zefogtak, hol hare-szal.

llünk, hogy az er-özött már hosszabb folynak, amelyek-ellalakítás lenne a onban a folyamat-tnak a kartell meg-vekre is kiterjed-b titokban folyó esolathan bizonyos árthatók az erdélyi

NGESEK KRONI-JA

6. A Reutter táv-távirata szerint Tigris és az Eufra-ma reggel hat óra dmozgást észlelték-6percen át tartott-6. Potenza és környé-ora éjjel egy óraker-ztek. A lakossá-g lt s mindenki a sza-

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemés erdélyi és bánási zsidóság napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő.
Felelős szerkesztő: Jambor Ferenc.
Bukaresti szerkesztőség:
Hátszegi Ernő Hotel Imperial
Cikkjeink utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Herzl szelleme

Talán még sohasem érezte a zsidó nép megújítási mozgalma annak a szuggesztív akaratú, fanatikusan hinni tudó nagy embernek a hiányát, aki huszonhat évvel ezelőtt, férfikorának derekán elment közülünk. Talán még sohasem idézték annyiszor vissza Herzl Tivadar szellemét, mint a mostani válságos időkben, hogy friss hitet, törhetetlen akaratot és bizakodó munkakedvet merítsenek az ő példájából. Az évszázadok után ismét öntudatos tényezővé vált zsidó nép híven örökdi- dik Herzl öröksége felett és minden megpróbáltatás, minden akadály és ellenállás között is kitart Herzl nagy álma mellett, mert ez az ő álma, a számozott nép 2000 éves felszabadulási álma.

Kolozsvár zsidósága ebben az évben az eddigénél is méltóságtelesebb és demonstratív keretek között fogja leróni a kegyelet elismerését a nagy halott iránt. Szombaton, augusztus 9-én este kilenc órakor Kolozsvár város zsidósága az elhalt vezér alakjához és tetteihez méltó, impozáns gyászünne- pélyt tart Herzl halálának huszonhatodik évfordulója alkalmából. A gyászünnepelelyen, amelyet a Salom klub Szentlélek uca 6. alatti helyisé- gében rendeznek a Zsidó Nemzeti Szö- vetség kolozsvári helycsoportja, dr. Fischer József és dr. Ligeti Sándor tartanak előadást.

— Derült idő várható. Budapestről je- lentik: A meteorológiai intézet időjá- rásprognóza szerint tulnyomóan de- rült és lassan melegedő időjárás várha- tó. A hőmérséklet Budapesten ma dél- ben 23° Celsius.

— Eltűnt egy pilóta. Londonból jelen- tik: Batáviai jelentés szerint Cunning- ham pilóta, aki Ausztráliából Angliába akart repülni s tegnap a holland-indiai Numbara sziget Lima városa felé star- tott, még nem érkezett meg a szigetre. Kezdenek aggodni a pilóta sorsáért.

— Allatorvosi kongresszus London- ban. Londonból jelentik: A 11-ik nem- zetközi allatorvosi kongresszust tegnap nyitották meg az angol fővárosban. A megnyitást üdvözlő után a kormányok de- legátusai beszédet mondtak a kongresszus- t.

— A német hadsereg hadgyakorlatai. Berlinből jelentik: A birodalmi hadse- reg hadgyakorlatai szeptember 15—18. között lesznek Bamberg és Koburg kör- nyékén. Gröner hadügyminiszter a gyakorlatok egész ideje alatt jelen lesz Hindenburg elnök az utolsó napon te- kinti meg a hadgyakorlatot.

Megjelent a Calauza—Utmutató rek- lámplap ingyenes augusztusi száma. Tar- talmazza az összes állami, megyei és városi közhivatalokat, vasúti és auto- busz menetrendeket, specialista orvosok címeit és a legjobb beszerzési források- kat. Minden szálloda portásánál ingyen kapható.

Az Izraelita Nőegylet folyó hó 10-én délután 6 óráig éjfélig tartó táncé- al egybekötött fagyalt-délutánt rendez a Zajzon-kertben, Monostori ut 30 szám alatt. Mivel meghívók nem bocsátat- nak ki, ezután kérjük — a jótékony célra való tekintettel — minél számo- sabb megjelenést. Az Elnökség

Jibou községben (jud. Sălaj) az or- szágos vásár folyó hó 13. és 14-én lesz megtartva.

— Macdonald visszaérkezett London- ba. Londonból jelentik: Macdonald mi- niszterelnök bajorországi utjáról ma visszaérkezett az angol fővárosba és ér- kezése után nyomban a Downing Street- re hajtatott, ahol jelentéseket kapott a távolléte alatt történetekről.

— NEMZETKÖZI CSILLAGÁ- SZATI KONGRESSZUS BUDA- PESTEN. Budapestről jelentik: A nemzetközi csillagászati kongresszus augusztus 8-án kezdődik meg. A kong- reszuson mintegy százöt világhírű asztronómus vesz részt. A kongresszu- son 30 érdekes előadás lesz.

Epítsük fel a leégett zsidó Borsát!

Változatlan lelkesedéssel folyik a gyűjtés az egész országban a borsai szerencsétlenek javára. Amikor újra kérő szóval fordulunk azokhoz, akik még nem teljesítették kötelességüket, türelemre kérjük azokat, akiknek ado- mánya még nem lett kimutatva, mert a kimutatások technikai feldolgozása hosszabb időt vesz igénybe.

Mai kimutatásunkat itt adjuk:

Aradi Zsidó Hitk. gyűjt.	27.150 lej
Ort. Fiókhitk. Brad.	2.656 „
Klein Emanuel Siria	1.050 „
Dr. Reich Izidor Buzias	500 „
Mendel Márton Ibanesti	200 „
Braun Mihály Armenis-Sal.	200 „
Weinberger Sámuel Arme- nis-Salagiu	100 „
Hirsch Márton Jobbágyt.	100 „
Poasa:	
Hersch Lázár	500 „

Stern Sámuel	200 „
Stössel Sámuel	160 „
Rosenberg Dezső	160 „
Szalavetz Rudolf	150 „
Stern Izidor	140 „
Klein Salamon	116 „
Többen	210 „
T-vári gyárv. hitk. gyűjt.	4.600 „
Tvár-belv. hitk. gyűjt.	13.150 „
Izr. Hitközség Hateg	20.150 „
Orth. Izr. Hitk. Bistrita	30.000 „
Izr. Hitk. Sanicolau-Mare	5.360 „
Izr. Hitk. Teius	3.650 „
Dr. Goldstein Armin Som- cuta-Mare	300 „
Klein Eliáhu Cluj	200 „
Összesen	111.002 „
Eddig kimutatva	670.617 „
Eddigi gyűjtésünk ösz.	781.619 „

A romániai ecetgyárosok nagygyűlése elkeseredetten tiltakozott az új szesz- rezsim ellen

Bucuresti—Bukarest, augusztus 6. Ma délelőtt országos értekezletre gyűl- tek össze Bukarestbe a romániai ecet- gyárosok. Az értekezlet igen elkesere- dett hangulatban folyt le. A jelenlevők rámutattak arra, hogy az új szesz- törvény annyira illetékes rötta meg az ecetgyárakat, hogy azok képtelenek áruikat haszonnal értékesíteni. Az ecet gyárak egynéhány kivételével éppen ezért kénytelenek voltak üzemüket be-

szüntetni. Az értekezlet elhatározta, hogy de- legációt menesztnek Popovici pénz- ügyminiszterhez, akitől kérni fogják a jelenlegi szesz törvény azon diszpozi- cióinak módosítását, amelyek az ecet- gyártásról intézkednek. Kéri a három hónapra előre fizetendő garancia tör- lését és azt, hogy a denaturálásra ke- rülő szeszt csak az átvétellel pillanatá- ban fizessék.

Letartóztatják Rebreanu inspektort, aki négy és félmillió sápot kapott a Lomásitól adóeltitkolásért

A pénzügyminisztérium cáfolja, hogy zsarolási kísérlet történt volna a Lomási ellen

Bucuresti—Bukarest, augusztus 6. A Lomási adóeltitkolási ügyben nagy feltűnést keltett az a cikk, amely Ga- fencu miniszterelnökségi alminiszter lapjában, az Argusban látott napvilá- got. Az Argus, mint ismeretes, azt ál- lította, hogy a Lomási zsaroló manő- ver áldozata lett, amelyet dr. Grün- feld Eduard volt jogtanácsos néhány aradi politikus segítségével indított a vállalat ellen. Az Argus ezenkívül ki- fogásolta az aradi hatóságok eljárását, amelyek hallatlan brutalitással léptek fel a házkutatás során a céggel szem- ben.

A pénzügyminisztérium ma hivata- los közleményt tett közzé, amelyben cáfolja az Argus állításait. Ha való- ban zsarolási kísérlet történt volna — mondja a közlemény — úgy a Lomá-

sának ideje lett volna a kellő időben eltűntetni az árukat nyomokat. A pénz- ügyminisztérium kötelessége megvé- deni az állam jogait minden romániai vállalattal szemben, akár külföldi tő- kével dolgozik az illető, akár nem. Procopiu pénzügyi vezérfelügyelő meg- állapításai szerint csak az egyes adók terén 250 millió lejes károsodás érte az államot. Az ügyészség letartóztatási végzést bocsátott ki Vadas igazgató, Sándor könyvelő és Juliu Rebreanu adófelügyelő ellen. Rebreanuról meg- állapítást nyert, hogy a Lomásitól négymillió 300 ezer lej összegű meg- vesztetést kapott s ennek fejében az 1920-tól 1930-ig terjedő időközre a fel- vett jegyzőkönyvekben megállapította, hogy a Lomási semmilyen nyereséget nem produkált.

— Súlyos szerencsétlenség a mont- reáli lövésnyen. Londonból jelentik: A Daily Telegraphnak jelentik Montreál- ból, hogy a lövésnyen a korlát köze- lében négy lo lovassal együtt fel- bukott. Egyik zsoék meghalt, a másik három súlyosan megsebesült.

— KOSUTICS, VOLT HORVAT MINISZTER PERELI AZ AME- RIKAI KORMÁNYT. Párizsból je- lentik: Newyorki jelentés szerint az Ellis-Islandon internált Kosutics volt jugoszláv miniszter kártérítési pert készül indítani internálása miatt az amerikai hatóságok ellen. Kosutics azt hangoztatja, hogy az Amerikában élő horvátok kérésére utazott ki elő- adások tartására és az amerikai ható- ságok politikai ellenfeleinek alaptalan vádaskodása következtében vették őt őrizetbe.

— WAGNER SIEGFRIED VÉG- RENDELETE. Bayreuthból jelentik: Siegfried Wagner végrendeletét ma felbontották. Felesége lett általános örököse s ugyanő megbízást nyert arra is, hogy az ünnepi játékokat a jö- vőben irányítsa. Siegfried Wagner nagyatyja, Liszt Ferenc és a híres magyar karmester, Richter János sir- helyei mellett kap diszszirhelyet.

— Eljegyzés. Deutsch Arnold Szilágy- esch eljegyezte Nasch Jolánt Zsibó. (Minden külön értesítés helyett.)

— Franciaország meg akarja vásárol- ni az angol jegybanktól a délafrikai aranyzállítmányt. Londonból jelentik: A Financial News azt a még meg nem erősített hírt közli, hogy Franciaország a délafrikai aranyzállítmány London- ba érkezése előtt meg akarja vásárolni az angol jegybanktól az aranyat. A lap felhaborodással adja közre az értesülést, amelyet az angol arany piac elleni me- rényletnek tart.

A serdülő ifjúságnak reggel felkelés- kor egy-egy kis pohárnyi természetes „Ferenc József” keserűvizet kell adni, mert gyomor-, bél- és vértisztító hatá- sának fiúknál és lányoknál igen fon- tos eredményeket köszönhetünk. A gyermekklinikákon a Ferenc József vi- zet már a kicsinyek makacs szorulásá- kor kitünő sikerrel alkalmazzák. A Ferenc József keserűvizet kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fi- zserüzletekben.

— UJ VILÁGHABORUT JÓSQL A DAILY HERALD. Londonból je- lentik: A Daily Herald vezető helyen foglalkozik a feszült orosz-olasz-fran- cia viszonytal s azt állítja, hogy úgy az olasz, mint a francia határon komoly csapatösszevonások folynak. A helyzet veszedelmes és fenyegető. Ha- sonlóan csapatösszevonások folynak az olasz-jugoszláv, lengyel és orosz határon.

IZZADÁS ELLEN MENTHOLOS

DIANA

SOSB ORSZESZ

A német kiskereskedelem panasza. Berlinből jelentik: Julius hónapja, a mely amugyis a kiskereskedelem szem- pontjából legkedvezőtlenebbnek szá- mit, ezidén a gazdasági krízis, a man- káncélküliség és a gyöngye bevételi le- hetőségek következtében szokatlanul rosszul ütött ki. A kiskereskedők egyesületei nyomottak jelentik a helyzetet. Igen sok végkiürítést kel- lett rendezni ipari cikkekben, amit a szinte szegénytelenül olesó árak miatt valóságilag széjjelkapkodtak. Emiatt a fennálló üzletekben alig vásároltak. Élelmiszerben erősen visszament a vá- sárlókedv, sőt dohányárakban is re- dukció volt. Cipőáru és általában bő- rárut nagyon keveset vásároltak. En- nek egyik oka egyébként az volt, hogy ezidén sokkal kevesebben mentek für- dőre, mint az elmúlt években.

FIGYELEM!

Megérkezett a Dreher-Haggenmacher

Korona-sör ala Pilsen

Naponta friss csapolás a „FLORIDA”-kertben

Schwartz Menyhértné 1928-ban létesült **orth. zsidó leánynevelő intézete ORADEA** az 1930—31 évre bőví- tett áranyokban folytatja a működését **Kapucinus-u. 9. sz.**, az összes **orth. zsidó és állami iskolák** közelében. Szeretetteljes, gondos nevelés. Naponta 5-szöri bős és tápláló étkezés. **Allandó tanárnői és orvosi felügyelet.** Idegen nyelvek. — Zene. — Kereskedelmi és Iparmüvelődési tanfolyam. **Német és francia társalgás.** **Prospektus.** **Beiratkozás már megkezdődött.**

Hogy láb al- tál

El akarták Moszkvában

Párizs, aug. Novosti című díg ismeretle Kutjepov tá sérül.

A lap szer- összeköttesé- sereg megbí- doan inform- helyzetéről. E az antibolse- igen előnyös- vörös hadse- zött azonban- vek is, akik e- pov tábornok- tenni. A szov- leegyezésével- pov elleni ha- A vörös ha- ismét fel aka- hogy újabb k- el, amikor er- tudomást szer- jepov elmen- egy autó, hog- ben az autób- az adatokat. E- amely szédül- dott tova. Csa- hogy szovje- együtt.

Az egyik d- itatott kendő- cára, aki elve- számítottak, h- a narkotikum- volt és Kutjep- szovjet-detekt- Kutjepov ha- helyezték.

Ezt a kosar- eiai küldemén- A moszkvai- el a Posledni- jepov táborn- részleteket Bu- szemtanutól t- Moszkvában a- getésénél.

A már- kefégyár- géptakar- le

Lapunk egy- máramarosszi- számoltunk ar- szigeti kefégyá- mét. Most arról- gyár csak átme- gyár ugyanis a- géptakarítást v- egy néhány nap- len. A gyárnak- leg voltak fizet- azonban nem- gyár fizeteskép- rossz inkasszói- tőke tekintetél- Annak, hogy a- latánsabb bizon- szegénységén e- bankfiók azonn- összegű kölcsön- delkezésére.

Az UGIR au- UGIR augusztu- mányi ülést ta- nak kerülni az- zajlott államkö- ciák eredménye- tatott keresked- gyalásainak m- mány foglalkoz- kel, a megdrágu- utadókkal és a- ügyvezetői jele- krízisre és kriti- ni mindazokat a- lyek a krízist a- szeről megnehez- a közgyűlés a m- máját és általál- déseket, amely- életünkkel össze-

Hogyan tették el láb alól Kutjepov tábornokot

El akarták bódítani, de meghalt. Moszkvában égették el a holttestét

EGFRIED VEG-
vrentből jelentik:
égrendeletét ma
ge lett általános
megbízást nyert
pi játékokat a jö-
iegfried Wagner
enc és a híres
ichter János sir-
sírshelyet.

h Arnold Szilágy-
h Jolánt Zsibó.
és helyett.)

eg akarja vásárol-
któl a délafrikai
ndonból jelentik:
a még meg nem
gy Franciaország
llitmány London-
akarja vásárolni
az aranyat. A lap
közre az értesülést,
ny piac elleni me-

k reggel felkeles-
rnyi természetes
rűvizet kell adni,
vértisztító hatá-
nyoknál igen fon-
köszönhetünk. A
Ferenc József vi-
makacs szorulása-
alkalmazták. A
serivíz kapható
rogériákban és fü-

BORUT JÓSOL
Londonból je-
ld vezető helyen
rosz-olasz-fran-
állítja, hogy ugy-
ncia határon ko-
ások folynak. A
s fenyegető. Ha-
onások folynak
lengyel és orosz

ELLEN

NA
OSB ORSZESZ

delem panasza-
lius hónapja, a
reskedelem szem-
tlebbnek szá-
krisis, a mun-
nge bevételi le-
ben szokatlanul
kiskereskedők
nak jelentik a
gkiárúsítást kel-
kkökből, amit a
oleső árak miatt
odtak. Emiatt a
hlig vásároltak
visszament a vá-
yárúkból is re-
és általában bör-
vásároltak. En-
nt az volt, hogy
ben mentek für-
években.

LEM!!

-Haggenmacher

a-sör
lsen

sapolás a
-kertben

-81 évre bi bõvi-
nyokban folytatja
Naponta 5-szöti
vészeti tanfolyam.
megkezdõdött.

Párizs, augusztus 6. A Poslednija Novosti című orosz napilapban új, eddig ismeretlen részletek jelentek meg Kutjepov tábornok titokzatos eltűnéséről.

A lap szerint a tábornoknak titkos összeköttetései voltak a vörös hadsereg megbízottjaival, akiktől állandóan információkat kapott a szovjet helyzetéről. Ezeket az információkat ő az antibolszevista mozgalom részére igen előnyösen tudta felhasználni. A vörös hadsereg párizsi ügynökei között azonban akadtak szovjet-detektívek is, akik elhatározták, hogy Kutjepov tábornokot ártalmatlanná fogják tenni. A szovjet legfelsőbb urainak beleegyezésével kezdődött meg a Kutjepov elleni hajszá.

A vörös hadsereg áruló ügynökei ismét fel akarták keresni Kutjepovot, hogy újabb katonai titkokat áruljanak el, amikor erről a szovjet detektívjei tudomást szereztek. Január 26-án Kutjepov elment hazulról és már várta egy autó, hogy a megbeszélés értelmében az autóban ülő kémei elmondják az adatokat. Kutjepov beült az autóba, amely szédületes gyorsasággal száguldott tovább. Csak a kocsiban vette észre, hogy szovjetorosz rendőrökkel ül együtt.

Az egyik detektív bódítószerszerrel beitatott kendőt szoritott a tábornok arcára, aki elvesztette eszméletét. Arra számítottak, hogy őt is kivallatják, de a narkotikum mennyisége igen sok volt és Kutjepov tábornok meghalt. A szovjet-detektívek tanyájukra vitték Kutjepov holttestét és egy kosárba helyezték.

Ézt a kosarat aztán mint diplomáciai küldeményt adták fel Moszkvába. A moszkvai krematóriumban égették el a Poslednija Novosti szerint Kutjepov tábornok holttestét. Ezeket a részleteket Burcev, a cikk írója, egy szemtanútól tudta meg, aki résztvevő Moszkvában a tábornok holtteste elégetésénél.

A máramarosszigeti kefégyár a szokásos évi géptakarításért állította le üzemét

Lapunk egyik legutóbbi számában máramarosszigeti tudósítás alapján beszámoltunk arról, hogy a máramarosszigeti kefégyár beszüntette volna üzemét. Most arról értesülünk, hogy a kefégyár csak átmenetileg állott le. A kefégyár ugyanis a szokásos évi kazán- és géptakarítást végezteti és ezért üzemét egy néhány napra szüneteltetni kénytelen. A gyárnak a legutóbbi időben tényleg voltak fizetési nehézségei, amelyek azonban nem azt jelentették, hogy a gyár fizetéseket, hanem hogy a rossz inkasszóviszonyok mellett forgatóköte tekintetében nehézségei voltak. Annak, hogy a gyár aktív, mi sem eklatánsabb bizonyítéka, minthogy tőke-szegénységén egyik legnagyobb szigeti bankfiók azonnal segített és nagyobb összegű kölcsönt bocsátott a gyár rendelkezésére.

Az UGIR augusztusi kögyűlése. Az UGIR augusztus közepén összvásztmányi ülést tart, amelyen szóba fognak kerülni az elmúlt hónapokban lezajlott államközi gazdasági konferenciák eredményei és a külfölddel folytatott kereskedelmi szerződések tárgyalásainak mai állása. A választmány foglalkozni fog az adóemelésekkel, a megdrágult vasuti tarifákkal, az utadokkal és a fogyasztási adóval. Az ügyvezetői jelentés rá fog mutatni a krízisre és kritika tárgyává fogja tenni mindazokat az intézkedéseket, amelyek a krízist a kormányhatóságok részéről megnehezítik. Tárgyalni fogja a közzgyűlés a munkanélküliség problémáját és általában mindazokat a kérdéseket, amelyek hanyatló gazdasági életünkkel összefüggésben vannak.

KÖZGAZDASÁG

Nagyfontosságú problémákat vitat meg a gyáriparosok augusztusi kongresszusa

Cluj—Kolozsvar, augusztus 6. Szűkebb országreszünk közgazdasági életének mindig jelentős eseménye szokott lenni a romániai gyáriparosok kolozsvári körzetének egy-egy közzgyűlése. Ezen a közzgyűléseken rendszerint a legfontosabb közgazdasági problémák kerülnek a szőnyegre az elhangzó nívós kritikák, amelynek jogosultságát utóbb a kormányzati tényezők mindig elismerik, jellemzik ezeknek az üléseknek magas színvonalát.

Az utóbbi időben megint rendkívül felhalmozódtak a megvitatásokra való kérdések, azok a gazdasági és kereskedelmi vonatkozású törvények és rendelkezések, amelyek az ország iparának és kereskedelmének a hátsába váganak. Egy egész sereg ilyen kérdést fog tárgyalni az UGIR kolozsvári tagozatának a hó közepén összeülő összvásztmányi ülése.

Szóba fognak kerülni a folyamatban levő államközi gazdasági konferenciák eredményei, továbbá az immár egy éve folyó kereskedelmi szerződés-tárgyalások soha véget érni nem akaró állása. Tárgyalni fogja a választmány az egy-egy követő közteher-emeléseket, a szál-

litást megdrágító vasuti tarifát és az új utadokat, valamint a fogyasztási adó emelését. Rá fog mutatni az ügyvezetői jelentés, hogy az ipari cikkek lemorzsolódása az egész ipari termelés katasztrofával fenyegeti. Kritika tárgyává fogják tenni az adókievételek és adóbehajtások módját és egyúttal rá fognak világítani arra, hogy a felelőtlen adó-dennunciaciók rendszere mennyire bizonytalanra teszi az egész ipari termelés jövőjét. Állást fog foglalni a választmányi ülés az ellen a rendszer ellen, amely a gazdasági érdekeltségek megoldási és orvoslási javaslatait a pártpolitika miatt elgáncsolja. Tárgyalni fogja továbbá a közzgyűlés a veszedelmesen növekedő munkanélküliség kérdését, a munkásbiztosító pénztárak fenntartási nehézségeit, általában mindazokat a problémákat, amelyek a hanyatló gazdasági élettel bármilyen összefüggésben vannak.

A gyűlés iránt rendkívül nagy érdeklődés nyilvánul meg és valószínű, hogy ez az ülés újabb demonstráció lesz az ellen a rendszer ellen, amely az utóbbi időkben Erdély gyáriparának egzisztenciáját minden eszközzel gyöngíti.

Hogyan akarja a CFR emelni a nagyvárad—csernovici vasutvonal forgalmát

Egy balkezes intézkedés miatt nem lehet használni az új vonalat

Cluj—Kolozsvar, augusztus 6. Ismeretes az a reménykedő várakozás, amely úgy Bihar, Szatmár és Máramaros megyék közgazdasági köréit, de a kormány köréit is eltöltötte a nagyvárad—csernovici vasutvonal megnyitásával kapcsolatban.

Mindenki egy kis felélenkülettel remélt a krízis által legjobban sújtott megyékben. Sajnos, ez a várakozás nem valósult valóra a CFR megmagyarázhatatlan balkezes politikája miatt.

A Lengyel- és Csehországgal kötött szerződés ugyanis úgy szól, hogy a mennyiben a CFR saját mozdonyával megy keresztül ezeken az országokon, úgy a román szállítási tarifa alkalmazható, másként pedig az itt szállított áruk háromféle tarifát kell fizessenek és az exportnál alkalmazott megzoritásokon is átessenek. (Nemzetközi fuvarlevél, két helyen exportilleték, vámolás, tarifadifferencia, stb.)

Amikor tehát meg van minden lehetősége, hogy ezt a fontos vasutvonalat használni és hasznosítani tudjuk, a CFR arra való hivatkozással, hogy saját mozdonyt csak akkor állít be, amikor már a forgalom teljesen kialakult, arra kényszeríti az érdekelteket, hogy vállalják ezeket a torturákat, vagy pedig szállítsanak a régi kerülő uton, amely a legtöbb esetben a nagyobb távolság dacára is olcsóbb.

Csak egy pár adattal kívánunk rámutatni arra, hogy így a CFR soha sem fogja elérni a forgalom fokozását.

A fent említett megyék legfontosabb

Az orosz szén elterjedése a világpiacra. Prágából jelentik: Oroszország ötesztendő tervezete, amivel a gazdasági termelés emelését tűzte ki célul, eddigi programpontjait el is érte. A moszkvai állami bank által közzétett statisztikai adatok szerint az ipari termelés az első félesztendőben 29.4 százalékos emelkedést mutat ki. A folyó gazdasági évben a széntermelés havonként 900.000 tonnával emelkedett. Az orosz szénnek külföldi piacon való elhelyezése azáltal vált könnyebbé, miután jelentős árleszállítások történtek, miáltal a világ szénkrízise veszedelmesen kieleződött. Különösen

Olaszország vásárol egyre nagyobb mennyiségben orosz szenet.

Uj iparengedélyek Kolozsvaron. A kolozsvári elsőfokú iparhatóság a múlt hó folyamán az alábbi iparengedélyeket adta ki: Grünfeld Zoltán műszerezés, Gürsch és Benkő mészáros, Fantina Dumitru borbély, Károly Sándor borbély, Salamon Izrael órász, Mandelmann és Izsák szücs, Paizs György cukrászda, Berkovits Imre ócskavaskereskedés, Brasoveana S. A. zálogház, Banca Economilor zálogház, Mayer juda bodega, Fodor Zsigmond étterem, Simon Gligor étterem, Nistor

László étterem, Hirsch Mihály kávéház, Nagy Lajos bérkocsis, Csergő György bodega, Horváth Mária kenyérüzlet, Gál József vegyeskereskedés, Costea Endorehia vegyeskereskedés, Nagyfaludi Simon italmérés, Székely és Veres butorkereskedés, Vasil Joan könyvkereskedés, Hann Frigyes műszaki kereskedés, Lévy Albert vegyeskereskedés, Jakab János textilkereskedés, László és Tüsch harisnyakereskedés, Szabó Gézané gyümölcskereskedés, Soc. Filips műszaki kereskedés, Rosenberg Ignác né vegyeskereskedés, Freilich András és Sipos Jenő gépkereskedés, Schwartz Gyula női divatkereskedés, Unirea petróleumkereskedés, Russu György cukorkakereskedés, Huber és Török nyomda, Esztégár Károly személyszállítás, Dobay Sándor teherszállítás, Nussbacher Náthán gyümölcskereskedés.

Németek építik a Káspi tenger mellett elhúzódó vasutvonalat. Berlinből jelentik: A perzsa kormány megkötötte a Julius Berger Tiefbau A. G. vezetésével az új perzsa vasutvonalakra vonatkozó megállapodásokat. E szerint a németek a Káspi tenger partjai északi részének vasuthálózatát fogják kiépíteni. Az építkezéseket már az őszi hónapokban megkezdik. A vasutvonalat, amely a Perzsa öbölnél csatlakozik a másik vonalhoz, az eddigi diszpozíciók szerint két évig fogják építeni. Eredetileg egy amerikai pénzcsoporttal tárgyalt a perzsa kormány, de tárgyalás közben olyan differenciák merültek fel, amelyek megghiúsították a további tárgyalásokat.

Apróhirdetések

CHIMIS, rase oktató baltefile és majorságmetsző orth. rabbitól engedélyezve októberre áll st keres. Érdeklődi: Simon Samu Timisoara, Bem-u. 19.

GOVERNANTE peritekt francia, német vagon liszt fuvarja belekerült 15.000 lejbe, az új vonalon 400 km, egy vagon liszt szállítása tehát a CFR tarifája szerint belekerülne 7800 lejbe. A nemzetközi szállítólevél háromféle tarifán és egyéb nehézségeken kívül egy vagon most az új vonalon 11.800 lejbe kerül. Ez Nagykároly, de mondjuk pl. Kolozsvarról lényegesen többbe kerül a rövidebb uton, Nagyváradon át.

Még szembetűnőbb a differencia, ha a szintén Nagykároly, de Jasi közötti szállítás adatait vesszük: Nagykároly—Jasi a régi vonalon 925 km, egy vagon liszt szállítása 14.600 lejbe kerül. Lengyelországon át 629 km, mégis 15.800 lejbe kerül és az exportilletékek.

A helyzet még rosszabb, ha Kolozsvar, Aradot, vagy Temesvárt vesszük. Ilyen körülmények között tehát nincs semmi kilátás arra, hogy a régen várt fellendülés bekövetkezzen. A személyforgalomban saját mozdonyát használja ugyan a CFR és a tarifa is a miénk érvényes, mégis üresen közlekednek a vonatok, mert kinek telik és kinek van kedve utazni, amikor üzlet éppen a szállítási differenciák miatt amugy sem köthet.

Ha a CFR komolyan gondolja a forgalom fellendítését, akkor a legrövidebb időn belül változtatnia kell ezen az állapotban.

Egyik legközelebbi cikkünkben rá fogunk mutatni arra, hogy milyen anómáliák vannak a fa szállítása körül.

SCHWARTZ IG NACNÉ orth. köcs VEGETARIUS ET TERMÉ és tejcsanakok Reg. Ferdinand (Wes selényi-utca) 10. szán alatt megnyitott. A felhasznált tejmentek saját készítményeim. — Ugyanott naponta friss teher és bivalytej házhoz szállítva is kapható.

TELJES e látásra elfogadok egyetemi hallgatókat vagy iskolás gyermekeket. Lakás belvárosban. Cimem a kiadóban.

OLCSÓN ELADÓK: varrógépek, biciklik, pathefonok, cimbalnok, írógépek, festmények, kosztümök, köpenyek és férfi felöltők, női bundák, függönyök, szövetek, rádiók, lepedővászok, különböző ékszer, férfiarany-órák, karkötők, láncok, különböző ezüst és nikkell órák, női és férfi cipők, perzsa szőnyeg stb. Zalogház, Cal. Victoriei 25jk.

KÜLÖNBÉJÁRATU butorozott szoba két, esetleg három személy részére lépcsőházi bejárattal kiadó. Ertekezhetni Dánzinger Str. Saguna (Bartha M.-u.) 14 II em.

Erzieherin streng religiös und intelligent den drei Landessprachen mächtig zu einen 9 und einen 6 jährigen Mädchen gesucht. Offerte unter „Erzieherin 17:1“ an die Administration des Blattes.

320'000 lejért elkötözés miatt eladó család ház. — Jövedelme 50000 lej. 1938-ig adómentes. Ugyanott kézimunka, huzatos ebédlőszék, asztal, egy filodendron, perzsa ágylók és keretezett gobelinek eladók. Megtekinthető Kalandos-u. 11. sz. alatt.

FOGORVOSI RENDELŐ, jól bevezetve, erdélyi csinos városban, nagy jövővel, családok miatt sürgősen jutányosn eladó. Erdelőlődni dr. Engelberg Arad, Piața Avram Iancu 3.

SZÖVŐSZÉK, teljes felszereléssel olcsón eladó. Str. A. Vlaicu (Bánffy-utca) 8.

3 SZOBA, konyha és fűtőszoba szeptember elsejére bérelhető. Zápolya-utca 7.

KERESEK központban 2 szoba konyhás lakást, Cimem a kiadóhivatalban.

MODERN két szobás komfortos lakás azonnalra kiadó. Árpád-ut 39.

Színház — Művészet

A MAGYAR SZÍNHÁZ MÜSORA:

Csütörtök: *Eltörött a hegedűm.* (Nagyon olcsó mozihelyárral. Kondor Ibolyával, Betegh Bébi föléptével. Ihász Aladárral, Tompa Bélával és Réthely Ödönnel. Sorozatszám 345.)

Péntek: *Tyukketrec.* (Francia bohózat, csak felnőtteknek! Nagyon olcsó mozihelyárral. Sorozatszám 346.)

Szombat: *Erdészleány.* (Nagyon olcsó mozihelyárral. Kondor Ibolyával, Ihász Aladárral, Réthely Ödönnel. Sorozatszám 347.)

Vasárnap d. u. 6 órákor: *Alvinci huszárok.* (Operett-ujdonság, nagyon olcsó mozihelyárral. Sorozatszám 348.)

Vasárnap este 9 órákor: *Szökik az asz szony.* Kondor Ibolya bucsufélépte. Olcsó helyárral. Sorozatszám 349.)

A Magyar Színház Irodájának közleményei:

Vasárnap: ALVINCI HUSZÁROK és SZÖKIK AZ ASSZONY

Kondor Ibolya és Betegh Bébi bucsuja

Két előadás lesz vasárnap a Magyar Színházban. Délután 6 órákor az „Alvinci huszárok”-at adják nagyon olcsó mozihelyárral Kondor Ibolyával, Betegh Bébiel, Ihász Aladárral, Tompa Bélával. Este 9 órákor pedig a „Szökik az asszony” kerül színre Kondor Ibolya bucsuféléptével és Keleti Árpád vendégjátékával. A vasárnap esti előadást nyári olcsó helyárral tartják meg.

Eltörött a hegedűm, Tyukketrec és Erdészleány — mozihelyárral. Három esti mozihelyáras előadást hirdet a színház műsora. Ma este Zerkovitz híres operettje, az „Eltörött a hegedűm” kerül színre Kondor Ibolya, Betegh Bébi, Ihász Aladárral. Holnap, pénteken este a „Tyukketrec” című párizsi bohózatot adják (csak felnőtteknek). Szombat este a „Erdészleány” van műsorra tűzve a címszerepben Kondor Ibolyával. Mind a három esti előadást nagyon olcsó mozihelyárral tartják meg. Jegyek árai: 50, 40, 30, 20 és 10 lej.

Hétfőn és kedden: a budapesti Andrassy uti Színház teljes együttesének vendégjátéka. Nagy esemény lesz hétfőn és kedden a Magyar Színháznak: Budapest legelőkelőbb kabaré-együttese az Andrassy uti Színház társulata jön le a két estére gazdag válogatott műsossal. Ennek a nagyszerű együttesnek nincs semmi szüksége előzetes beharangozásra. Elég, ha megemlítjük, hogy a társulat sztárjai: Berky Lili, Dajbukát Ilona, Bársony István, Gózon Gyula, Berky Józsa. Elég, ha leközelítjük a gazdag műsort:

Örültek háza, Harmath Imre tréfája. **Ihász Lajos,** sláger dalai. **Vége az operettnak,** bluet: Berky Lili, Gózon Gyula. **Testamentum,** Bársony István, Dajbukát Ilona. **Szerelmi párba,** Berky Lili, Gózon Gyula. **Étvágytalanító,** Berky József, Ihász Lajos.

Canton 72-es órház, Dajbukát Ilona, Bársony István.

Pinty-Pang, Gózon Gyula.

Még csak arra kell felhívunk a közönség figyelmét, hogy a súlyos gazdasági helyzetre való tekintettel a helyek árai nincsenek emelve s hogy jegyeket úgy a hétfői, mint a keddi előadásra már árusítja a pénztár.

Ma Bébi Daniels a Mozirporterben. Nagy napja lesz ma a Magyar Színház mozijának. Bébi Danielt, a legnagyobb tehetségű moziprimadonnát tapsolhatják legújabb parádés szerepében, a „Mozirporterben”. Előadások: 3, 5 és 7 órákor. Helyárai: 20 és 10 lej.

Hajdon anyák, éjjeli előadás. Szombaton 11 órákor éjjeli előadás lesz a Magyar Színházban. A „Hajdon anyák” című erkölcsdráma kerül vetítésre, csak felnőttek részére.

Vasárnap délelőtt 11 órákor matiné Wild-West cirkusz. Nagyon érdekes matiné lesz a Magyar Színházban vasárnap délelőtt 11 órákor. A „Wild-West cirkusz” című vadnyugati izgalmas történet kerül bemutatásra a főszerepben Hoot Gibson. Helyárai: 15 és 10 lej. Kezdeté 11 órákor.

RADIO MÜSOR

Idő: Középeurópai CSÜTÖRTÖK, AUGUSZTUS 7

Bukarest. 12: Grammfón, beszélőújság. 17: Zenekar. 18:30: Felolvasás. 18:45: Beszélőújság. 19: Grammfón. 19:40: Rádiógyetem. 20: Rádiózenekar. 20:30: Felolvasás. 20:45: Niculescu operaténés dalestje. 21:45: Rádiózenekar.

Budapest. 9:15: A m. kir. 1. honvédelmi miniszterének zenekarának hangversenye. 9:30: Hírek. 12: Déli harangszó az Egyetem templomból, időjárásjelentés. 12:05: A rádió házikvartettjének hangversenye. 12:25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 4: Rádió Szabad Egyetem. Utána: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 5:15: Berecz Sándor dr. felolvasása: „A közvélemény néhány tévedéséről”. 5:45: Komlóssy Emma magyar nótákat énekel. Farkas Jenő és cigányzenekarának kíséretével. 6:30: Halász Gyula előadása. „Helyes magyarság, magyar helyesírás”. 7: Hangverseny. 8: Karinthy felolvasása. 9: Mozart hangverseny. 10:30: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd szalonzene. Bécs. 21: Mozart hangverseny. Berlin. 20: Vígopera. Breslau. 20:10: Kamarazene. Köln. 20: Szórakoztató zene. Lipse. 19:30: Citerajáték.

Stuttgart. 22:30: Fuvószenekar. **Varsó.** 20:15: Népszerű hangv. **Poznan.** 20:30: Lengyel szerzők hangversenye. **Toulouse.** 21: Operarészletek. **Riga.** 19:03: Hangverseny. **Pozsony.** 20: Táncczene. **Róma.** 17:30: Hangverseny. Bellini, Csajkovszkij, Weninger, Mascagni, Rossini művei. 21:02: Puccini: Pillangó kisasszony c. operája. **Prága.** 19:35: Dalok. Puccini: Bohémélet ária. Grieg: Soljveig dala. **Oslo.** 20:30: Dalok. 21: Csellójáték.

PÉNTEK, AUGUSZTUS 8

Bukarest. 12: Grammfón. 17: Zenekar. 18:30: Felolvasás. 18:45: Beszélőújság. 19: Grammfón. 19:40: Rádiógyetem. 20: Zongora hangv. Bach, Haas, Szimanovszky, Chopin, Debussy Prokofjev műveiből. 20:30: Felolvasás. 20:45: Hegedűhangverseny. 21:15: Cselló. 21:45: Beszélőújság.

Budapest. 9:15: Hangverseny. Bach Busoni: Chaconne. Verdi: Trubadur. Leonora áriája. Leoneavallo: Bajazzók Ej barátaim. Kacagj Bajazzó. Granados: Spanyol tánc. Millöcker: A szegény Jontahán Lehár: Paganini: Parasztbecsület: Siciliana; Turridu busuja Mac—Dowel: Boszorkánytánc. Kaecsh: Nem tudom feledni; Róbert Erzsébet: De jó volna. Lehár: Friderike: Röslein, Röslein, Mein Mädchen. Liszt: Des-dur etűd; X. rapszódia. 9:36: Hírek.

12: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. 12:05: Az Országos Postászenekar hangversenye. Mendelssohn: Hebridaik. Wagner: János vitéz. Seele: Mülovar.

12:25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárás és víz-állásjelentés.

2:30: Hírek. 4: Bodnár László meséi: A becsület hőse: Az önfeláldozó fiu.

4:45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: A Rékay Miklós szalonzenekar hangversenye. Schubert: Rosamunda. Bizet: Gyermekekjátékok. Fetrás: Bocaccio. Mozart: Török induló. Stolz: Kering: a Szivek szimfóniájából. Willie: Piano Capers.

6: Dr. zalai Szalay László novellái: „Strand és vidéke”. 7:45: Grammfón-operaelőadás. Verdi: Aida.

Utána pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd cigányzene. Bécs. 20:05: Bécsi dalok. 21: Vonósnégyesek. 22: Zenekar.

Berlin. 20:30: Tréfás zenei előadás. Breslau. 21:15: Tengerészdalok. Hamburg. 20:30: Szimfónikus hangverseny.

Köln. 20: Zenekari hangv.

Stuttgart. 23: Grammfóntáncczene. **Varsó—Poznan.** 20:15: Filharmónikus hangverseny. Schumann, Manfred nyitány, Brahms: Hegedűverseny. Mendelssohn: Skót szimfónia.

Riga. 19:03: Szimfónikus hangv. **Milánó.** 20:40: Szimfónikus hangv. Liszt: II. magyar rapszódia. Coven: Régi angol táncok. De Falla: Spanyol kertek éjszakái. Grieg: Norvég táncok Pirelli: Umbriai rapszódia.

Róma. 21:02: Szimfónikus hangverseny Cimarosa: Titkos házasság, szimfónia. Beethoven: V. szimfónia. Paganini: Virtuóz-változatok. Rossini: Moreséw. Corelli: Sarabande. Granados: Két tánc. Bizet: Nyitány és harangjáték. Bach: Fuga korállal.

Prága. 20: Ifjúsági óra dalokkal. 21: Rádiózenekar.

Pozsony. 18: Magyar óra.

Kassa. 20:05: Zongorahangverseny. Beethoven: Skót zene. Dvorak: Keringő. Moszkovszkij: Gitár. Chopin: Éji dal. Debussy: Két arabesk. 20:30: Rádiózenekar. Mendelssohn: Ruy Blas Goldmark. 21:35: Grammfón.

Oslo. 21: Baritonének.

Toulouse. 19: Csellójáték. Utána szimfónikus zenekar.

BARBOL MEGJELENT KÖNYV MEGKAPHAT AZ UJ KELET KÖNYVOSZTÁLYÁN

Lingua Idegenvezető Tolmaéok I.

ITALIA

Mit kell látni, hogyan kell nézni, mit lehet

dőben, fáradságban és költségben megtakarítani,

hogyan lehet

előzetes nyelvtanulás nélkül magát olaszul megértetni

ITRESZTTÖL—POMÁIG

Írta: Dr. HONTI REZSŐ

A vaskos, több mint 520 oldalas kötet bolti ára fűzve... **L 170**

Kapható az UJ KELET könyvosztályában

A kolozsvári mozgók műsora:

Aug. 10-ig	Dacia (Magyar Színház)	Carmen	Corso	Edison	Select	Uránia
Előadások) vasárnap kezdete) hétköznap	d. e. 11 és d. u. 3 és 5 órákor	3, 5, 7 és 9 órákor	fél 4, fél 6, fél 8, fél 10 órákor	3, 5, 7, 9 órákor		fél 4, fél 6, fél 8 és fél 10 órákor
Rendes) matiné) helyárai	10 és 20 lei	10, 15, 20, 25, 30 lei	20, 25, 30, 36 lei	10, 15, 20, 25, 30 lei		15, 20, 25, 30 lei
Csütörtök	A mozirporter nő	Szent és rajongója Ha egy férfi szeret	Sárga lilium	Lyon Lea Titokzatos kastály	Nyári idényben zárva	Szerlem a kolostorban
Péntek	A mozirporter nő	Egy kokott naplója Nőstényördög	Amikor a szív megszólal. — Hangosfilm	Lyon Lea Titokzatos kastély	„	Szerlem a kolostorban
Szombat	A mozirporter nő Este 11-kor: Hajdon anyák.	Egy kokott naplója Nőstényördög	Amikor a szív megszólal. — Hangosfilm	Lyon Lea Titokzatos kastély	„	Szerlem a kolostorban
Vasárnap	Matiné: Wildwest-cirkusz d. u. A mozirporter nő	Egy kokott naplója Nőstényördög	Amikor a szív megszólal. — Hangosfilm	Lyon Lea Titokzatos kastály	„	Szerlem a kolostorban

XIII EVF
CIUJ—K
augusztus
5690 E

An Uj Kelet és bánati
Ökkelnk ut
farrás megj

Késiratokat
és megörzésű

A s
konfer
Kisantant és v
államok

„Csehszlovákia színajai konferen azok a hírek, am ről terjesztet rencián nem vet és hogy Künzl-véletlenül Szinaj több követ ott tá raly is Szinajába nem jelent semmi teljesen kívül ma rencia ki is fejez antanthoz, ez a csak annyit jelen ferencia — nem j nali bukását. A gazdasági szűi politikánál. Ezt n los körök és ezért rszortát a konfer

A kisanantant pol nek bázisa kizáról gyarországgal sze De ez a cél, amel hozta az alakulat mindinkább vesz eredeti célját, hív kell betöltenie. Az jobb jele, hogy Ro nek Magyarország konferencia a rész szerint a lehető le ben és szivélyessé esek termékedés en a közeledést; e vetkezmények nind Csehsország külpo részt a kisanantant repe adta meg, má pontból kedvezőle at, mert ha ezt ne csak elsősorban a tulzó eseh agrá lka ellen irányul

Hogy Románia, egyetlen alkalmat ant mellett tüntes épést, annak oka gesség. Amikor az rog kockán, nem l olytatni, hanem a kinek a szövetsé jelent a harcban. esakis Szerbiával, Bulgáriával lehets

A jelenlegi kere nem kielégítő. A mény klauzulája m nak ugyszólván eg sit. Az európai as ppen az amerikai szorulnak védekezé ban a tengerentuli legtöbb kedvezmé l eredő előny a g ent semmit. Az e azt kívánják, hogy nek ne alkalmazza tat a vámtételeke szemben alkalmazn nagyobb kedvezmé

Az agrárállamok hogy a tengerentü ben bizonyos vámk üljenek. Ennek a nérvé képezi a tárgy ak esetek, amikor bizonyos mennyiség ak olyan esetek, nényt korlátlan m ent összevéve, az nok attól akarnak ásárol; ipari szük önyben részesítik rloít. Ezt az elve gálgárok már keres